

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Původní rodina a pohled vysokoškolských studentů na manželství

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Sabina Kristlová
Osobní číslo:	H18146
Studijní program:	B6107 Humanitní studia
Studijní obor:	Humanitní studia
Téma práce:	Původní rodina a pohled vysokoškolských studentů na manželství
Zadávající katedra:	Katedra věd o výchově

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce pojednává o vlivu původní rodiny na pohled studentů vysokých škol na manželství a rodinu. V teoretické části se práce věnuje vysvětlení základních pojmů, které se týkají tohoto tématu. Především pojmů manželství, rodina a jejich funkce. Dále se teoretická část věnuje problematice sňatečnosti, porodnosti a rozvodovosti a jejich změnám v průběhu let. Praktická část je tvořena kvantitativním výzkumem. Tento výzkum bude proveden pomocí dotazníkového šetření mezi studenty vysokých škol. Cílem výzkumu je zjistit, jak původní rodina ovlivňuje pohled studentů vysokých škol na manželství a také na rodinu.

Rozsah pracovní zprávy:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

FIALOVÁ, Ludmila. *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. Studie, sv. 24. ISBN 80-85850-87-7.

PLAŇAVA, Ivo. *Manželství a rodiny: struktura, dynamika, komunikace*. Brno: Doplněk, 2000. ISBN 80-7239-039-2.

MATOUŠEK, Oldřich. *Rodina jako instituce a oztahová síť: studijní texty*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1993. ISBN 80-901424-7-8.

MOŽNÝ, Ivo a Vladimír JIRÁNEK. *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006. Studijní texty, sv. 38. ISBN 80-86429-58-X.

HASMANOVÁ MARHÁNKOVÁ, Jaroslava, Martin KREIDL a Barbora HUBATKOVÁ. *Proměny partnerství: životní dráhy a partnerství o české společnosti*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. Studie., sv. 88. ISBN 978-80-7419-142-8.

KUCHAŘOVÁ, Věra, Jana BARVÍKOVÁ, Sylva HÖHNE, Kristýna JANUROVÁ, Olga NEŠPOROVÁ, Jana PALONCYOVÁ, Kamila SVOBODOVÁ a Lucie VIDOVIČOVÁ. *Česká rodina na počátku 21. století: životní podmínky, vztahy a potřeby*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) v koedici s Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí, 2019. Studie., 134. svazek. ISBN 978-80-7416-333-3.

ČERMÁKOVÁ, Marie. *Proměny současné české rodiny: (rodina – gender – stratifikace)*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. Studie, sv. 28. ISBN 80-85850-93-1.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Adriana Sychrová, Ph.D.

Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: **31. března 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2021**

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.

děkan

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 27.3. 2021

Sabina Kristlová

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Adrianě Sychrové, Ph.D., za odborné vedení, pomoc a cenné rady v průběhu zpracování této bakalářské práce a především za její vstřícný přístup. Dále bych chtěla podělovat Ing. Jaroslavu Myslivcovi, Ph.D., za jeho rady a pomoc při zpracování praktické části této práce. Poděkování patří i všem respondentům, kteří se účastnili výzkumu za jejich trpělivost a ochotu. Bez nich by tato práce nemohla vzniknout.

ANOTACE

Bakalářská práce pojednává o vlivu původní rodiny na pohled studentů vysokých škol na manželství a rodinu. V teoretické části se práce věnuje vysvětlení základních pojmů, které se týkají tohoto tématu. Především pojmů manželství, rodina a jejich funkce. Dále se teoretická část věnuje problematice sňatečnosti, porodnosti a rozvodovosti a jejich změnám v průběhu let. Praktická část je tvořena kvantitativním výzkumem. Tento výzkum bude proveden pomocí dotazníkového šetření mezi studenty vysokých škol. Cílem výzkumu je zjistit, jak původní rodina ovlivňuje pohled studentů vysokých škol na manželství a také na rodinu.

KLÍČOVÁ SLOVA

manželství, rodina, rodičovství, studenti vysokých škol, původní rodina

TITLE

Original Family and the Viewpoint of College Students on Marriage

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the influence of the original family on the viewpoint of college students on marriage and family. In the theoretical part, the work is devoted to explaining the basic concepts that relate to this topic. Especially the concepts of marriage, family and their functions. The theoretical section also discusses the issue of marriage, birth rate and divorce rate and their changes over the years. The practical part consists of quantitative research. This research will be carried out using a questionnaire survey among college students. The aim of the research is to find out how the original family influences the view of college students on marriage and also on the family.

KEYWORDS

marriage, family, parenthood, college students, original family

OBSAH

SEZNAM GRAFŮ	9
ÚVOD.....	10
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1. MANŽELSTVÍ	11
1.1. Definice pojmu manželství	11
1.2. Funkce manželství	12
1.3. Rozvod	13
2. ALTERNATIVNÍ FORMY SOUŽITÍ	15
2.1. Singles.....	15
2.2. Nesezdaná soužití	16
2.3. Registrovaná partnerství	17
3. RODINA.....	21
3.1. Definice pojmu rodina	21
3.2. Funkce rodiny	22
3.3. Úplnost rodiny	23
3.3.1. Úplná rodina	24
3.3.2. Neúplná rodina.....	24
4. SOCIODEMOGRAFICKÉ ÚDAJE.....	26
4.1. Sňatečnost	26
4.1.1 Změny ve sňatečnosti v průběhu let	26
4.2. Rozvodovost	26
4.2.1. Změny v rozvodovosti v průběhu let	27
4.3. Porodnost	27
4.3.1. Změny v porodnosti v průběhu let.....	28
II. PRAKTICKÁ ČÁST	29
5. VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	29
5.1. Cíl výzkumu.....	29
5.2. Formulace hypotéz.....	29
5.3. Metodologie výzkumu	31

5.4.	Charakteristika souboru respondentů.....	31
5.5.	Předvýzkum	31
5.6.	Realizace výzkumu	32
5.7.	Interpretace dat	32
5.8.	Verifikace hypotéz	47
5.9.	Závěr praktické části	56
ZÁVĚR		60
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		62
SEZNAM PŘÍLOH.....		65

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Počet vzniklých a zaniklých registrovaných partnerství

Graf č. 2 Živě narození a úhrnná plodnost mezi lety 1981 a 2018

Graf č. 3 Pohlaví respondentů

Graf č. 4 Věk respondentů

Graf č. 5 Studium VŠ

Graf č. 6 Bydlení respondentů

Graf č. 7 Původní rodina respondentů

Graf č. 8 Manželství rodičů respondentů

Graf č. 9 Počet sourozenců respondentů

Graf č. 10 Nejvyšší dosažené vzdělání matek respondentů

Graf č. 11 Nejvyšší dosažené vzdělání otců respondentů

Graf č. 12 Vztah respondentů s matkou

Graf č. 13 Vztah respondentů s otcem

Graf č. 14 Vztah rodičů respondentů

Graf č. 15 Chtějí respondenti děti?

Graf č. 16 Důvody, proč respondenti nechtějí děti

Graf č. 17 Kolik chtějí respondenti dětí?

Graf č. 18 Ideální věk pro pořízení prvního dítěte

Graf č. 19 V kolika letech chtějí respondenti své první dítě?

Graf č. 20 Náзор respondentů na narození dítěte do manželství

Graf č. 21 Chtějí respondenti vstoupit do manželství?

Graf č. 22 Partnerský stav respondentů

Graf č. 23 Důvody, proč respondenti nechtějí vstoupit do manželství

Graf č. 24 Ideální věk pro vstup do manželství

Graf č. 25 V kolika letech chtějí respondenti vstoupit do manželství?

Graf č. 26 Co pro respondenty znamená manželství?

ÚVOD

Tato bakalářská práce s názvem „Původní rodina a pohled vysokoškolských studentů na manželství“ se zabývá původní rodinou a jejím vlivem na pohled na manželství a také na rodinu u studentů vysokých škol. Zabývá se pohledem jak na manželství, tak také na rodinu, a to z toho důvodu, že podle mého názoru je rodina a manželství úzce propojeno. Když se řekne rodina, tak si většina lidí představí manželský pár s nejméně jedním dítětem. Samozřejmě, že toto není definice rodiny, ale je to i z historického hlediska zažitá představa. Když chtěli mít v minulosti muž a žena dítě, jinými slovy když chtěli založit rodinu, museli nejdříve uzavřít manželství. V dnešní době je naprosto běžné, že muž a žena spolu mají dítě i bez toho, aniž by museli manželství uzavřít. To je také důkaz toho, že se pojetí rodiny během let velmi změnilo.

Toto téma jsem si vybrala především z toho důvodu, že mě vždy zajímalo, do jaké míry nás ovlivňuje naše vlastní rodina. Zajímalo mě, zda to, že se naši rodiče rozvedou, že vyrůstáme se sourozenci, že máme špatný vztah s rodiči atd., ovlivňuje náš názor na rodinu a také na manželství. Jako respondenty pro svůj výzkum jsem si vybrala studenty vysokých škol, a to především z toho důvodu, že se jedná o mé vrstevníky. A proto by mě zajímalo, jak na tuto problematiku nahlíží oni. Teoretická část tak shrne celé téma, objasní nejdůležitější pojmy, uvede do celé problematiky a především zmapuje současnou situaci a také dosavadní provedené výzkumy, které se tímto tématem zabývají.

Ve své praktické části se práce zabývá výzkumem, který bude proveden pomocí dotazníkového šetření. Cílem praktické části práce je především zjistit, zda původní rodina opravdu ovlivňuje pohled studentů vysokých škol na manželství a také na rodinu. Tedy zda jejich pohled na manželství a rodinu ovlivňuje například to, že se jejich rodiče rozvedli, že vyrůstali pouze s jedním rodičem, že mají špatný vztah například s otcem atd.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Manželství

Manželství je jednou z nejstarších společenských institucí. Pojetí a význam manželství se liší nejenom s ohledem na dobu, ale také s ohledem na kulturu. Každá kultura na manželství nahlíží z jiného úhlu pohledu a připisuje mu jinou hodnotu. To stejné platí také o době, protože v minulosti bylo na manželství nahlíženo jinak než je tomu dnes. Například Jiřina Kocourková a Ladislav Rabušic ve své knize s názvem *Sňatek a rodina: zájem soukromý nebo veřejný?* (2006) píší o tom, že začátkem 90. let 20. století bylo uzavření manželství a následné založení rodiny samozřejmou součástí životních plánů většiny mladých lidí. Pokud bychom se dnes zeptali mladých lidí na jejich životní plány, už by odpověď manželství a založení rodiny nebyla tak samozřejmá, jako tomu bylo právě začátkem 90. let minulého století.

Také důvody vstupu do manželství se mohou lišit. Někdo vstupuje do manželství za účelem založení rodiny, někdo z ekonomických důvodů a jiní zase pouze z lásky a kvůli tomu, že chtějí svůj vztah nějakým způsobem zpečetit.

V posledních několika letech je instituce manželství stále více ohrožena tzv. alternativními formami soužití, kterým se podrobněji budu věnovat níže. Mohlo by se zdát, že tyto alternativní formy soužití pomalu ale jistě nahrazují právě instituci manželství. Pravdou ale je, že nejrůznější provedené výzkumy, které se zabývají manželstvím, poukazují na to, že manželství má v naší společnosti stále poměrně silné postavení. Jedná se například o výzkum s názvem *Rodinné chování mladé generace*, který provedla Jana Paloncyová, dále o výzkum s názvem *Mladá generace 1997* od kolektivu autorů a mnohé další.

Manželství může být ukončeno několika způsoby. Jedním z těchto způsobů ukončení manželství je rozvod, které mu se věnuji níže. Rozvod je totiž jedním z několika faktorů, které mohou ovlivnit pohled dětí na jejich budoucí vztahy a manželství. Vlivu rozvodu na pohled studentů vysokých škol na manželství se poté věnuji v praktické části této bakalářské práce.

1.1. Definice pojmu manželství

Definici manželství můžeme nalézt například v Sociologickém slovníku, který manželství definuje jako „*právní vztah zavazující muže a ženu ke společnému životu*“.
(Jandourek, 2001, s. 148)

Manželství je také ukotveno v zákoně, konkrétně se jedná o nový občanský zákoník, který nabyl své účinnosti k 1. 1. 2014. Součástí nového občanského zákoníku je část věnovaná rodinnému právu a právě zde můžeme také nalézt definici manželství. Nový občanský zákoník

definuje manželství takto: *Manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon. Hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc.* (§655) Z této definice vyplývá, že hlavním účelem uzavření manželství je založení rodiny. A tím pádem spolu manželství a rodina úzce souvisí.

I přesto, že existuje několik různých definic pojmu manželství, tak se všechny shodují na tom, že se jedná o svazek muže a ženy, který je zpečetěn sňatkem. Může se ale lišit jednak způsob uzavření tohoto sňatku a také jeho účel.

1.2.Funkce manželství

Jak bylo již zmíněno v definici pojmu manželství, hlavním účelem manželství je především založení rodiny, poté řádná výchova dětí a také vzájemná podpora a pomoc.

Po uzavření manželství mají manželé ze zákona určité povinnosti a také práva, které jsou rovná, tedy stejná jak pro muže tak i pro ženu. Manželé jsou například povinni žít spolu, být si věrni, projevovat si vzájemnou úctu, vytvářet zdravé rodinné prostředí a spoustu dalších povinností. Kromě povinností mají manželé také určitá práva. Manželé mají např. právo znát příjmy a výši mění toho druhého, manžel má také právo zastupovat druhého v běžných záležitostech atd. (Zákon č. 89/2012 Sb.: §687 – §699)

Každý jedinec se dívá na manželství z jiného úhlu pohledu. Někdo se na manželství dívá v pozitivním slova smyslu – například jako na projev lásky, zabezpečení do budoucnosti, předstupeň před založením rodiny atd. Někdo ale naopak vnímá manželství negativně – například jako ztrátu svobody, pouze jako úřední dokument, zbytečnost atd. Proto je důležité, proč se oba partneři rozhodnou manželství uzavřít.

Řada lidí se například rozhodne pro uzavření manželství především z ekonomických důvodů. Jisté výhody také přináší manželství v případě smrti jednoho z manželů. Po smrti jednoho z manželů dědí druhý z manželů značnou část jeho majetku a také má v některých případech právo na vdovský nebo vdovecký důchod. Manželství je také výhodné například v případě, kdy si manželé chtějí vzít například hypotéku nebo úvěr. Existuje ale také celá řada velmi praktických důvodů proč vstoupit do manželství. Jedním z nich je například sdělení zdravotního stavu manžela v nemocnici. Pokud totiž nejsou partneři oddáni, v nemocnici daného člověka vnímají jako cizího a informace o zdravotním stavu mu nemohou sdělit.

Manželství sebou nese ale také určité nevýhody, které mohou být důvodem, proč se partneři rozhodnou manželství neuzavírat. Podle mého názoru je jedním z hlavních důvodů potencionální rozvod. Rozvod je totiž ve většině případů velmi nepříjemná a složitá životní

situace, které se chce většina lidí raději vyhnout. Další nevýhodu může manželství přinášet například v případě zadlužení jednoho z manželů. Protože stejně jako mají manželé společné jmění, tak mají i společné dluhy.

Proto se domnívám, že je před uzavřením manželství velmi důležité si tento zásadní životní krok velmi dobře rozmyslet. A také si ujasnit, zda si vedle tohoto konkrétního partnera dokážeme představit žít po zbytek našeho života.

1.3. Rozvod

Rozvod je jednou z forem ukončení manželství. Zákon říká: *Manželství může být rozvedeno, je-li soužití manželů hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze očekávat jeho obnovení.* (Zákon č. 89/2012 Sb.: §755)

Pokud se manželé na rozvodu dohodnou, je rozhodnutí soudu pouhou formalitou. Problém nastává v případě, jedná-li se o sporný rozvod. Rozvod je také složitější v případě, kdy mají manželé děti. Zákon říká: *Mají-li manželé nezletilé dítě, které není plně svéprávné, soud manželství nerozvede, dokud nerozhodne o poměrech dítěte v době po rozvodu manželů.* (Zákon č. 89/2012 Sb.: §755)

Rozvod může mít u rozvedených manželů psychický, ale také především ekonomický dopad. Největší ekonomický dopad má rozvod na ženy s dětmi, které se po rozvodu stávají samoživitelkami. Zákon sice ukládá bývalému manželovi povinnost platit na dítě alimenty, ale jsou případy, kdy otec alimenty není schopen platit anebo je nechce platit. Největší dopad má ale rozvod na děti rozvedených manželů. Pro tyto děti představuje rozvod rodičů velkou psychickou zátěž. Některé děti se mohou zhoršit ve škole, může se zhoršit jejich chování atd.

Je to právě rozvod rodičů, který může být jedním z hlavních faktorů ovlivňující pohled dětí z rozvedených rodin na manželství a také na rodinu. A právě vlivu rozvodu rodičů na pohled na budoucí manželství a rodinu dítěte se mimo jiné věnuje praktická část této práce.

Nejrůznější výzkumy potvrdily, že rozvod rodičů negativně ovlivňuje pohled dětí na jejich budoucí manželství a celkově na rodinu. Například výzkum s názvem *Postoje k rozvodu mladých dospělých*, který provedly Eliška Horská a Lenka Lacinová potvrdil, že ještě větší vliv než samotný rozvod rodičů má na dítě jeho vztah s otcem. Což je také jedním z témat praktické části této práce.

Vlivu rozvodu rodičů na pozdější vztahy dětí z rozvedených rodin se věnuje také například Ivo Plaňava (2000, s. 87 – 88), který na základě provedeného výzkumu konstatuje, že zkušenost s rozvodem rodičů ve větší míře nijak neovlivňuje pozdější vztahy dětí právě

z rozvedených rodin. Co ale jejich vztahy do určité míry ovlivňuje, je vztah rodičů. Můžeme se tedy domnívat, že větší vliv než samotný rozvod má na děti právě vztah rodičů, ať už před nebo po rozvodu.

2. Alternativní formy soužití

I přesto, že nejrůznější výzkumy potvrdily, že je manželství v České republice stále nejčastější formou soužití párů, stále více a více se do popředí dostávají jiné formy soužití, než je pouze manželství. Mezi výzkumy, které tuto skutečnost potvrdily patří například výzkum s názvem Biografický výzkum mladé generace 2002, výzkum s názvem Mladá generace 1997 a další. Mezi tzv. alternativní formy soužití můžeme zařadit například tzv. singles, dále nesezdaná soužití a v poslední době také více tolerovaná registrovaná partnerství.

2.1. Singles

Singles je forma soužití, kdy člověk preferuje být sám, tedy bez dlouhodobého partnera. I když žije bez partnera, neznamená to, že by se úplně izoloval od všech vztahů. Člověk, který preferuje tzv. singlovský životní styl, vyhledává krátkodobé vztahy, které jsou založené čistě na sexuálním uspokojení nebo na přátelské bázi.

Jedná se o poměrně rozšířený fenomén, který ale není pouze výdobytkem posledních několika let. O tomto fenoménu se například ve velké míře diskutovalo již na přelomu 70. a 80. let minulého století. Například Marcel Tomášek (2003, s. 226) píše o tom, že jedním z důvodů, proč došlo k rozvoji tzv. singlovského životního stylu z hlediska ekonomické perspektivy, je participace žen na trhu práce. Z tohoto důvodu klesl relativní výdělečný potenciál mužů a tím pádem se stal manželský svazek méně atraktivní, a to jak pro ženy tak i pro muže.

Pojem singles se nedá jasně definovat, a to z mnoha důvodů. Jedním z nich je například to, že se vymezení tohoto pojmu neustále proměňuje. Tomášek (2003, s. 226) píše například o tom, že *„obsah kategorie singles se výrazně měnil a ani dnes tato kategorie není jednoznačně dána. V 70. a 80. letech byli chápáni jako singles lidé žijící dlouhodobě v nesezdaném soužití včetně lidí praktikujících ještě o něco otevřenější formy soužití.“*

Dalším důvodem může být také to, že každý člověk, který se rozhodne žít single, se pro to rozhodne z jiné pohnutky. Jsou lidé, kteří se pro singlovský životní styl rozhodnou, protože nechtějí ve vztahu dělat kompromisy. Další se například nechtějí dělit o svůj majetek, chtějí být nezávislí atd. Existují ale také lidé, kteří jsou single nedobrovolně.

Existuje celá řada typologií singles. Tyto typologie rozdělují singles do jednotlivých kategorií podle nejrůznějších kritérií. Jednu z typologií vytvořil Staples, který rozdělil singles podle toho, z jakého důvodu se lidé pro tuto formu soužití rozhodli a podle toho jaký vztah vyhledávají. Někteří jedinci vyhledávají pouze sexuální uspokojení nebo vztah bez závazků a jiní zase nevyhledávají vůbec žádný vztah. Další typologii vytvořil Stein, který singles

rozděluje podle toho, zda se jedná o dobrovolné nebo nedobrovolné rozhodnutí. Stein se ve své typologii zabývá také tím, zda se jedná o dlouhodobý nebo pouze dočasný životní styl. (Tomášek, 2003, s. 226 – 227)

Tomášek (2003, s. 227) také píše o to, že na přelomu 70. a 80. let minulého století byl singlovský životní styl chápán jako dobrovolný a stabilní. Zmiňuje zde také to, že singlovský životní styl úzce souvisí s tzv. kohabitací neboli nesezdaným soužitím, kterým se zabývám níže.

2.2. Nesezdaná soužití

Pro nesezdané soužití můžeme použít také pojem kohabitace. „*Jedná se o formu soužití dvou jedinců opačného pohlaví, kteří žijí ve svazku podobném manželství, to je mají spolu intimní sexuální vztahy, společně bydlí a společně hospodaří, avšak nejsou oficiálně sezdáni.*“ (Rabušic, 2001, s. 193)

Ladislav Rabušic (2001, s. 193) také píše o tom, že ještě existuje pojem vztah druh a družka. Ten se ale od nesezdaného soužití liší především tím, že z právního hlediska jsou v tomto vztahu regulovány některé skutečnosti. Jedná se například o otázky týkající se dědického práva, daňového práva, sociálního zabezpečení atd. Tento vztah se od nesezdaného soužití dále liší tím, že je v něm potřeba uskutečnit určité formální administrativní kroky, které v nesezdaném soužití potřeba nejsou.

Dalo by se také říct, že nesezdané soužití může být jakýmsi předstupněm manželského svazku. Dva lidé opačného pohlaví spolu mohou po určitou dobu žít v nesezdaném soužití a teprve poté se rozhodnou vstoupit do manželství. V dnešní době již totiž není manželství podmínkou pro zahájení sexuálního života a zplodění dětí. A proto by se s nadsázkou dalo říct, že především mladé lidi nic nenutí k tomu, aby do manželství vstoupili. V dnešní době se proto často stává, že se do nesezdaného soužití také rodí děti.

Nesezdané soužití má také tu výhodu, že si oba partneři mohou vyzkoušet, jaké by to bylo v manželství a zda si s tímto konkrétním partnerem dokáží představit dlouhodobější vztah právě ve formě manželství. Řada párů tak nesezdané soužití po nějaké době ukončí a hledají si partnera nového. Výhodou v případě ukončení nesezdaného soužití je to, že se nemusejí podnikat žádné oficiální kroky, jako je tomu v případě ukončení manželství, tedy rozvodu.

„Přestože v současných bádáních je nesezdané soužití (kohabítace) spíše chápáno jako bezprostřední alternativa nahrazující nebo spíše předcházející manželství, stále se nesezdané soužití mnohdy jeví jako bližší a podobající se více singlovství než manželství (...).“ (Axin, Barber, 1997 cit. podle Tomášek, 2003, s. 227)

Nesezdaným soužitím se také zabývá kniha s názvem Představy mladých lidí o manželství a rodičovství, která shrnuje výsledky výzkumu s názvem Mladá generace 1997. Zde se např. dozvídáme, že téměř 70 % mladých svobodných lidí považuje nesezdané soužití za vhodný předstupeň manželství. Pro nesezdané soužití jakožto předstupeň manželství, zde používají pojem manželství na zkoušku. Dále zde také uvádí, že pouze desetina z těchto 70 % by v nesezdaném soužití chtěla zůstat trvale. (Fialová, 2000, s. 122) Z výzkumu také vyplynulo, že 84 % respondentů, kteří v té době žili v nesezdaném soužití, mají v úmyslu se svým partnerem v budoucnu uzavřít sňatek. (Fialová, 2000, s. 128)

Existuje také pojem konkubinát, který Sociologický slovník definuje jako *„soužití muže a ženy mimo manželství“*. Jedná se o slovo latinského původu, jež můžeme přeložit do češtiny jako pohlavní soužití. *„Konkubinát vzniká především ve společnostech, které se řídí pravidlem monogamie, takže není možno legalizovat manželský vztah k dalšímu partnerovi (...). Důvodem vstupu do konkubinátního svazku může být i zvětšující se časová prodleva mezi schopností a potřebou sexuálního života a reálnou možností vstoupit do profesního a rodinného života (například u studentů). Dnes se v této souvislosti častěji místo konkubinátu hovoří o nesezdaném soužití.“* (Jandourek, 2001, s. 129)

2.3.Registrovaná partnerství

Registrované partnerství je typ svazku mezi dvěma lidmi stejného pohlaví. Dalo by se říct, že se jedná o určitou alternativu klasického manželského svazku, která je určena pro páry stejného pohlaví. Mezi klasickým manželstvím a registrovaným partnerstvím jsou ale zásadní rozdíly. Hlavní rozdíly mezi manželstvím a registrovaným partnerstvím můžeme najít zejména mezi právy a povinnostmi obou partnerů.

Legalizace registrovaného partnerství byla v České republice velmi zdoluhavým procesem. Například emancipace homosexuality probíhala v období před sametovou revolucí v tehdejší Československu. *„Homosexuální muži nacházeli anonymní kontakty v parcích, lázních a veřejných záchodcích, méně anonymní sociabilita existovala v několika málo barech či kavárnách, které pod dozorem Veřejné bezpečnosti fungovaly jako v podstatě*

výlučně homosexuální podniky, které navštěvovali muži i ženy, a konečně v jednotlivých domácnostech se scházely kroužky přátel, přítelkyň a známých“ (Seidl, 2012, s. 305)

Po sametové revoluci začaly vznikat první organizace, hnutí atd., které se zaměřovaly na homosexualitu. V té době také probíhaly velmi časté protesty. (Seidl, 2012, s. 319)

Emancipační úsilí mezi lety 1998 až 2006 se zaměřovalo především na legalizaci registrovaného partnerství. (Seidl, 2012, s. 380 – 381) Na začátku roku 2005 se dostal návrh na schválení registrovaného partnerství až do sněmovny do třetího čtení, kde byl ale zamítnut. (Seidl, 2012, s. 419) *„Dne 26. ledna 2006 byl návrh zákona v Senátu skutečně schválen, a to nadpolovičním počtem hlasů všech senátorů a senátorek.“* Tento návrh ale prezident Václav Klaus vetoval. (Seidl, 2012, s. 423 – 424) *„Dne 15. března 2006 tedy Poslanecká sněmovna v hlasování, kvůli kterému přerušila Česká televize vysílání a zařadila přímý přenos z jednacího sálu, definitivně rozhodla, že zákon o registrovaném partnerství vstoupí v platnost.“* (Seidl, 2012, s. 427)

Od roku 2006 je tak v České republice možné uzavřít registrované partnerství mezi osobami opačného pohlaví. V každé zemi se ale legalizace registrovaného partnerství liší. Například v Evropě stále existují některé státy, které registrované partnerství nepovolují. Mezi tyto státy patří například Bulharsko, Lotyšsko, Slovensko, Rumunsko, Polsko a také Litva. (Your Europe, 2020)

Registrované partnerství je v České republice ukotveno v zákoně, a to konkrétně v zákoně č. 115/2006 Sb. Tento zákon nabyl své účinnosti k 1. červenci roku 2006 a tím se oficiálně legalizovalo registrované partnerství v České republice. Podle tohoto zákona vstupují do registrovaného partnerství osoby stejného pohlaví prohlášením před matričním úřadem. A před matrikářem odpovídají na otázku, zda chtějí vstoupit do partnerství. Zatímco u uzavření manželství, tedy svatby, musí být dva svědci, u uzavření registrovaného partnerství tomu tak není. (§1 – §3)

Stejně jako v manželství, tak i v registrovaném partnerství, mají oba partneři určitá práva a povinnosti. Tyto práva a povinnosti se ale od běžného manželství liší. Registrovaní partneři mají například právo zastupovat druhého partnera v běžných záležitostech, oba partneři mají vzájemnou vyživovací povinnost atd. Dalším rozdílem je například to, že při uzavření registrovaného partnerství není možné přijmout příjmení druhého partnera, jako je tomu při uzavření manželství. U registrovaného partnerství lze o tento úkon požádat až dodatečně, a to na matričním úřadu. Dalším rozdílem mezi manželstvím a registrovaným partnerstvím je také skutečnost, že při uzavření registrovaného partnerství nevzniká společné jmění a v případě

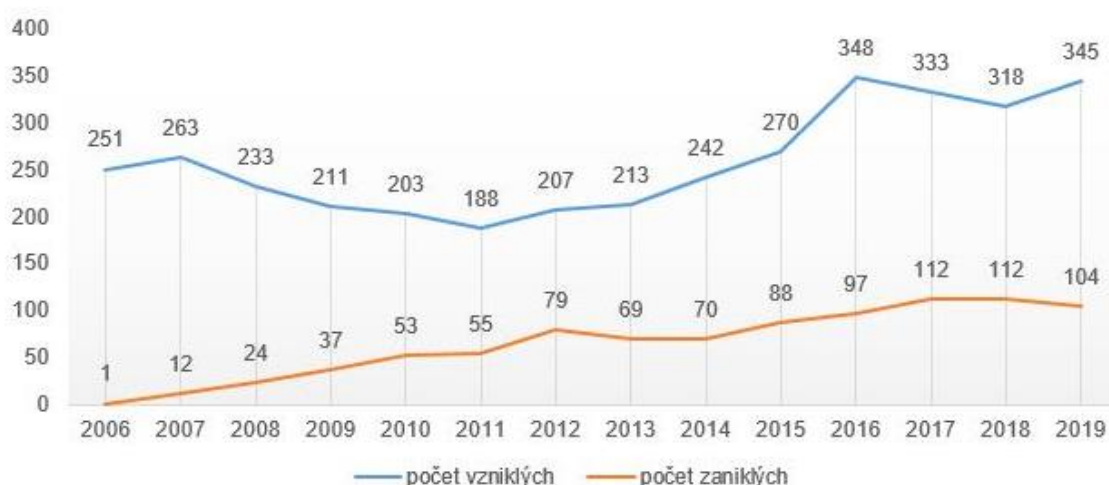
smrti jedno z partnerů není možné, aby druhý partner pobíral tzv. vdovský nebo vdovecký důchod. (Zákon č. 115/2006 Sb.: §8 – §13)

Také zánik registrovaného partnerství se od zániku manželství velmi liší. Zánik manželství je možný na základě smrti jednoho z manželů nebo rozvodem. Zatímco registrované partnerství může zaniknout buď smrtí jednoho z partnerů nebo zrušením na základě rozhodnutí soudu. (Zákon č. 115/2006 Sb.: §14 – §17)

V případě výše uvedených rozdílů by se na první pohled mohlo zdát, že se jedná pouze o maličkosti. Ale pro stejno pohlavní páry se jedná o určitý projev diskriminace.

Já osobně hlavní rozdíl mezi manželstvím a registrovaným partnerstvím shledávám v právech a povinnostech vůči dětem, jinými slovy v rodičovství. V poslední době je v rámci homosexuality a registrovaného partnerství hojně diskutovaným tématem adopce dětí. A také celková otázka výchovy dětí v homosexuálních rodinách. Od roku 2016 je po úpravě zákona 115/2006 Sb. umožněna registrovaným partnerům, resp. jednou z nich adopce dítěte. Tato možnost je ale dána pouze jednomu z partnerů. V tomto případě nastává problém, pokud se partner, který dítě adoptuje, není schopen o dítě starat, zemře atd. V takovémto případě druhý partner, který adopci nemohl provést, nemá k danému dítěti vůbec žádná práva a povinnosti a dalo by se říct, že z hlediska práva je pro něj cizí osobou. Což může být také jeden z faktorů, který ovlivňuje pohled těchto dětí na manželství a celkově na rodinu. I když se domnívám, že dětí, které by vyrůstaly v homosexuálních rodinách, příliš není.

Graf č. 1 Počet vzniklých a zaniklých registrovaných partnerství

Zdroj: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2020

V tomto grafu můžeme vidět, jak se měnil počet uzavřených a také ukončených registrovaných partnerství od roku 2006, tedy od roku, kdy bylo registrované partnerství v České republice povoleno. Můžeme například vidět, že hned po legalizaci registrovaného partnerství byl počet uzavřených registrovaných partnerství poměrně vysoký. Poté začal tento počet postupně klesat a od roku 2013 se začal opět zvyšovat. Nejvíce registrovaných partnerství bylo v České republice uzavřeno v roce 2016. To může souvislost například s tím, že právě v roce 2016 byla jednomu z partnerů v registrovaném partnerství umožněna adopce. A to se poté projevilo na počtu uzavřených registrovaných partnerství. Co se týká počtu ukončených registrovaných partnerství, tak v grafu není vidět žádný větší výkyv a tento počet pomalu stoupá.

3. Rodina

Rodina vždy tvořila, tvoří a bude tvořit nezbytnou součást celé společnosti. Pro jedince se jedná o nejdůležitější skupinu v životě, pro kterou je typické, že si ji nemůžeme zvolit, ale již se do ní narodíme. Výjimku samozřejmě tvoří rodina vzniklá osvojením, adopcí atd. Rodina hraje také nezastupitelnou roli při socializaci jedince, který se tak zapojuje do chodu celé společnosti. A proto by se dalo říci, že rodina a její funkce je nezastupitelná.

Stejně jako tomu bylo u manželství, tak i pojetí rodiny se liší v různé době a v různých kulturách. Na rodinu bylo v minulosti nahlíženo jinak, než je tomu dnes. A v každé kultuře má rodina jiný význam a jiné postavení ve společnosti.

K největším změnám v pojetí rodiny a také manželství došlo v průběhu let. Ivo Plaňava (2000, s. 129 – 130) například uvádí, že se v posledních letech prodloužilo období mládí a dospívání. A že se tak prodloužila doba mezi dosažením biologické schopnosti zplodit dítě a reálnou, především poté sociálně – psychologickou připraveností na rodičovství. Uvádí, že tento jev je nejvíce patrný u studentů vysokých škol, jejichž počet neustále narůstá. Další změnou, kterou Plaňava uvádí, je poté lepší dostupnost a také kvalita antikoncepčních prostředků. Z tohoto důvodu pohlavní styk nemusí vždy vést ke zplodění dětí. Další změnou je poté také jiný pohled na předmanželský a také mimomanželský pohlavní styk.

3.1. Definice pojmu rodina

Také pojem rodina má několik různých definic. Její definici může nalézt například v Sociologickém slovníku. Ten definuje rodinu jako „*formu dlouhodobého solidárního soužití osob spojených příbuzenstvím a zahrnující přinejmenším rodiče a děti*“. (Jandourek, 2001, s. 206)

Rodinou se zabývá také například Edith Schaeffer (1995, s. 9), která mimo jiné říká, že „*Rodina je mobil. Rodina je umělecké dílo. Rodina je vzrušující umělecké povolání, neboť na uměleckém díle je třeba pracovat*“. Jak z této definice vyplývá, abychom měli dobře fungující rodinu, musíme na ni patřičně pracovat. Nemůžeme se mylně domnívat, že naše rodina bude dobře fungovat sama o sobě. Podle autorky je totiž rodina umělecké dílo, které se vytváří řadu let, po mnoho generací a přesto není nikdy hotové. (Schaeffer, 1995, s. 8). Schaeffer (1995, s. 17) dále také uvádí, že základem každé rodiny je především patřit k sobě navzájem, navzájem se ovlivňovat, strachovat se o sebe navzájem, soucítit spolu a také se o sebe navzájem zajímat.

V rámci této bakalářské práce se zaměřuji především na tzv. původní rodinu. Tou mám na mysli rodinu, ve které daný jedinec vyrůstal. Nemusí se ale vždy jednat pouze o jeho

biologickou rodinu nebo přímo o matku a otce. Původní rodinu také mohou tvořit například prarodiče, u kterých jedinec vyrůstal, adoptivní rodina atd.

3.2. Funkce rodiny

Každá rodina má určité funkce, a to jak v rámci celé společnosti, tak také pouze v rámci dané rodiny. Pojetí funkcí rodiny je několik. Vždy se liší podle autora, který je zpracoval. Většina se jich ale shoduje na několika základních funkcích a poté je zde několik autorů, kteří určité funkce přidávají. Mně se nejvíce líbí zpracování funkcí rodiny od Bohuslava Krause.

Bohuslav Kraus (2008, s. 81 – 83) definuje celkem 6 základních funkcí rodiny. Konkrétně se jedná o funkci biologickoreprodukční, sociálně–ekonomickou, ochranou, socializačně–výchovnou, emocionální a také funkci, která se týká trávení volného času rodiny.

První funkcí je funkce biologickoreprodukční. Tato funkce je velice důležitá nejenom pro jednotlivce, kteří tvoří danou rodinu, ale také pro celou společnost. Tato funkce je pro společnost důležitá především z toho důvodu, že společnost potřebuje obnovovat své členy. Jinými slovy je potřeba, aby se rodily děti, aby mohla celá společnost fungovat. A právě tuto funkci plní rodina. I přesto, že se jedná o velice významnou funkci, řada především mladých rodin tuto funkci odkládá. Mladí lidé dávají přednost kariéře a vlastní seberealizaci před naplněním této funkce. Bohuslav Kraus například říká, že v roce 1999 se v České republice narodilo nejméně dětí za celé 20. století. V posledních letech se tak stává jakýmsi trendem mít první dítě ve vyšším věku.

Druhou funkcí je funkce sociálně–ekonomická. Tato funkce je stejně důležitá jako funkce předešlá. Rodina je totiž významným prvkem v rámci celé společnosti a také v ekonomickém rozvoji společnosti. Společnost potřebuje pracovní sílu, a tu jí poskytuje právě rodina. Pokud dojde k poruchám této funkce, tak se důsledky projeví především v hmotném nedostatku lidí, který se projevuje nezaměstnaností nebo zvyšováním nákladů.

Další funkcí je poté funkce ochranná, označovaná také jako funkce zaopatřovací nebo pečovatelská. Tato funkce spočívá v zajišťování určitých životných potřeb, ať už se jedná o potřeby hygienické, biologické atd. Tyto potřeby zajišťuje nejednomu pro dítě v rodině, ale i pro ostatní členy dané rodiny. Bohuslav Kraus například uvádí, že v České republice před rokem 1989 částečně přejímal tuto funkci stát, ale po roce 1990 se do této funkce začala rodina opět více a více zapojovat. To souvisí také s tím, že se od rodiny začala očekávat větší spoluúčast na plnění této funkce. Příkladem může být to, že si rodina vezme svého nemocného člena z nemocnice domů a stará se o něj tam.

Poté následuje funkce socializačně–výchovná. Je všeobecně známé, že rodina je první sociální skupinou, do které se dítě dostává. V této sociální skupině se dítě učí, jak se stát plnohodnotným členem dané společnosti. V rámci této funkce je nejdůležitější, aby rodina připravila daného jedince na jeho pozdější praktický život. Často se stává, že když dítě nastoupí do školy, rodina se snaží tuto funkci předat právě škole. Rodina také často doufá, že škola dožene, co rodina nestihla nebo napraví, co rodina zanedbala. Řada rodin se také dopouští chyb ve výchově. Tyto chyby jsou zapříčiněny především nevhodnými styly výchovy. Velice záleží na tom, jaký výchovný styl rodiče zvolí. Tedy zda zvolí styl liberální, autoritativní nebo demokratický. Většina odborníků se shoduje na tom, že nejvhodnějším stylem výchovy je právě styl demokratický. A to především z toho důvodu, že demokratický styl výchovy není založený na zákazech nebo příkazech, ale zároveň nejsou rodiče příliš benevolentní, jako je tomu u liberálního stylu, kdy je dítěti téměř vše dovoleno. Demokratický styl výchovy je totiž založený především na vztahu rodič – dítě a na jejich vzájemné komunikaci. V tomto stylu výchovy se rodič snaží dítěti vysvětlit, proč například něco nemůže místo toho, aby ho hned trestal.

Další funkcí rodiny je funkce emocionální. Tato funkce je velice důležitá a nedá se ničím nahradit. Rodina je jediná instituce, která tuto emocionální funkci dokáže naplnit. Rodina poskytuje pocit lásky, citové zázemí, pocit bezpečí a jistoty. Proto se ničím nedá nahradit vyrůstání dítěte v rodině. Samozřejmě existují také rodiny, které částečně nebo úplně tuto funkci nezvládají naplňovat. Pro nenaplňování této funkce může být řada příčin, například z důvodu rozvodu rodičů, z důvodu zaneprázdněnosti rodičů atd. V dnešní době se jedná především o problém nedostatečného volného času rodičů, kteří tak nejsou schopni svým dětem tuto funkci plně poskytnout. Proto narůstá počet dětí, které jsou citově deprivované, ale také dětí týraných.

Poslední funkce se týká trávení volného času rodiny. Rodina je místem, kde by se dítě mělo nejenom něco naučit, ale také by si mělo v rámci rodiny odpočinout. Proto je důležité, aby rodina myslela také na rekreaci, zábavu a relaxaci. Největší význam má společně strávený čas s rodinou pro děti. Ale svůj význam má také pro všechny ostatní členy rodiny a to z toho důvodu, že společně strávený čas rodinu stmeluje.

3.3. Úplnost rodiny

Úplností rodiny mám na mysli rozdělení rodiny na rodinu úplnou a rodinu neúplnou. Jedná se o dva základní typy rodiny. Rodinu ale samozřejmě můžeme rozdělovat i podle několika dalších kritérií na různé typy.

Můžeme například rozlišovat rodinu nukleární a rodinu rozšířenou. Rodina nukleární, někdy také označovaná jako rodina atomární, manželská nebo rodina párová, je tvořena rodiči a dětmi. (Jandourek, 2001, s. 206) Na rozdíl od rodiny rozšířené, do které spadají kromě rodičů a dětí také další příbuzní.

Dále můžeme rodinu dělit na orientační a prokreační. Rodinou orientační neboli primární se rozumí rodina, do které se člověk narodí nebo ve které vyrůstá. Rodinou prokreační neboli sekundární se poté rozumí rodina, kterou člověk v dospělosti sám zakládá. (Jandourek, 2001, s. 207)

Rodinu můžeme také dělit na vlastní a nevlastní. Nevlastní rodinu můžeme definovat takto „*Rodina, ve které má alespoň jeden z partnerů děti z předchozího vztahu a tyto s ním žijí v jedné domácnosti s jeho novým partnerem.*“ (Jandourek, 2001, s. 207)

Pro účel této bakalářské práce je ale nejdůležitější rozdělení rodiny na úplnou a neúplnou. Protože je to právě úplnost rodiny, která se podílí na tvorbě názoru na manželství a také na rodinu.

3.3.1. Úplná rodina

Úplnou rodinou se rozumí taková rodina, která se skládá z obou rodičů, tedy matky a otce, a nejméně jednoho dítěte. Rodinu úplnou můžeme označit také jako rodinu nukleární, které jsem se věnovala výše. Jedná se o nejrozšířenější typ rodiny. Takovýto typ rodiny má všechny předpoklady k tomu, aby tato rodina naplňovala všechny své funkce. Pravdou ale, že úplnost rodiny ještě nezaručuje správné fungování této rodiny. Existují úplné rodiny, které buď nejsou schopné nebo v horší případě nechtějí funkce rodiny naplňovat.

Úplnou rodinu ještě můžeme dělit na úplnou manželskou a úplnou nemanželskou rodinu. Úplnou manželskou rodinu tvoří manželé a jejich nejméně jedno dítě. Úplnou nemanželskou rodinu poté tvoří rodiče, kteří nejsou sezdáni a jejich nejméně jedno dítě.

3.3.2. Neúplná rodina

Neúplnou rodinou se rozumí „*Rodina redukována rozvodem nebo smrtí otce, matky, obou rodičů, nebo tvořená svobodnou matkou s dítětem. Obsah pojmu neúplná rodina záleží na pojetí úplnosti rodiny v dané společnosti.*“ (Jandourek, 2001, s. 207) Jinými slovy je neúplná rodina taková, kde chybí jeden nebo oba rodiče, a to z různých důvodů.

Jedním z důvodů může být například smrt jednoho nebo dokonce obou rodičů. V případě, že dítě přijde o jednoho rodiče je pro něj důležité, zda si druhý rodič najde po čase nového

partnera nebo zůstane bez partnera. Pro děti je totiž často velmi obtížné přijmout nového partnera rodiče, obzvláště ve chvíli, kdy má daný partner také své vlastní děti. Nehledě na to, že smrt rodiče je pro dítě velmi tragickou událostí. Pokud dítě přijde o oba rodiče, je velmi důležité, co se s daným dítětem stane po smrti obou rodičů. Možností je hned několik. Pokud se jedná o nezletilé dítě, je pro něj vždy lepší, pokud se o něj budou starat jiní členové rodiny.

Dalším důvodem, jak může vzniknout neúplná rodina, je rozvod rodičů. Rozvod rodičů se totiž může na daném dítěti velmi negativně podepsat. Proto je velice důležité, aby rozvod probíhal co nejklidnějším způsobem.

Neúplnou rodinu může také tvořit svobodná matka s dítětem. U svobodných matek bývá ve většině problémem ekonomická situace a také nedostatek času. Problémem je také absence mužské autority, která někdy tvoří problémy při výchově, především u chlapců. Celkově je výchova v neúplné rodině složitější a náročnější než v rodině úplné. Samozřejmě ale také existují neúplné rodiny, které zvládají naplňovat funkce rodiny mnohem lépe než některé rodiny úplné. Úplná rodina tedy ještě není zárukou řádné výchovy a plnění všech funkcí rodiny. Vždy totiž záleží na konkrétní rodině.

4. Sociodemografické údaje

4.1. Sňatečnost

Jedná se o sociodemografický údaj, který sleduje počty uzavřených manželství v daném roce nebo v daném časovém období. Míra sňatečnosti se v posledních několika letech neustále proměňuje. Souvisí to především s tím, jakou hodnotu lidé dávají instituci manželství. Dříve se od mladých lidí očekávalo, že manželství automaticky uzavrou a to především pokud chtěli založit rodinu. V dnešní době už není nutné, aby muž a žena byli před početím svého prvního potomka manželé. V posledních letech se také zvyšuje průměrný věk, kdy lidé uzavírají své první manželství. (Český statistický úřad, 2020)

4.1.1 Změny ve sňatečnosti v průběhu let

Sňatečnost neboli počet uzavřených manželství se v průběhu let velmi proměnila. Podle dat od roku 1949 do roku 2014 byla v minulém století nejvyšší sňatečnost v roce 1973, kdy bylo uzavřeno 99 518 manželství. Naopak nejnižší sňatečnost byla v roce 1999, kdy bylo uzavřeno přesně 53 523 manželství. V tomto století, tedy po roce 2000, byla nejvyšší sňatečnost v roce 2007, kdy bylo uzavřeno 57 157 manželství. Nejnižší sňatečnost byla poté v roce 2013, kdy bylo uzavřeno 43 499 manželství. (Česko v datech, 2016)

Domnívám se, že po událostech v posledních měsících, tedy po tzv. koronavirové krizi, se počet uzavřených sňatků ještě sníží. A to především z toho důvodu, že lidé přicházejí o možnosti, jak se se svým budoucím partnerem nebo partnerkou, popřípadě manželem nebo manželkou, mohou seznámit.

4.2. Rozvodovost

Jedná se o sociodemografický údaj, který sleduje počty rozvodů během určitého časového období.

„Nárůst rozvodovosti je jedním z dlouhodobých a univerzálně se vyskytujících populačních trendů moderních západních společností. Rozvody vytváření nové životní situace pro rozvedené partnery i jejich děti a otevírají, mimo jiné, cesty k opakovaným partnerstvím. Ta často vedou k ustavení domácností s velmi spleťnými příbuzenskými vazbami.“ (Hasmanová Marhánková, 2012, s. 146)

Rozvod je velmi nepříjemná životní situace nejenom pro samotné rozvedené partnery, ale především pro jejich děti. Pokud totiž mají manželé nezletilé děti, nastává velmi důležitá

otázka, a to kdo se o děti bude starat. Toto rozhodnutí by vždy mělo být v nejlepším zájmu daného dítěte nebo dětí.

Je ale pravdou, že ve většině případů je pro dítě lepší, pokud se rodiče opravdu rozvedou, než aby dítě vyrůstalo sice v manželské rodině, ale zažívalo například neustálé hádky rodičů. Řada manželských párů odkládá rozvod pouze kvůli dětem, což je ale podle mého názoru to nejhorší, co pro dítě mohou udělat. Myslím si, že více než samotný rozvod dítě ovlivní to, jak se jeho rodiče k sobě navzájem chovají, a to nejenom během rozvodu, ale také před ním a po něm.

4.2.1. Změny v rozvodovosti v průběhu let

Rozvodovost neboli počty rozvodů se v posledních letech velmi změnila. Podle dat o rozvodech, od roku 1949 do roku 2014, byla nejvyšší rozvodovost v roce 1996, kdy bylo rozvedeno přesně 33 113 manželství. Naopak nejnižší rozvodovost byla v roce 1999, kdy bylo rozvedeno 23 657 manželství. Zhruba od roku 2004 počet rozvodů pomalu klesá. Důvodem ale může být například to, že výrazně poklesl počet uzavřených manželství neboli sňatečnosti. (Česko v datech, 2016)

4.3. Porodnost

Porodnost neboli natalita je sociodemografický údaj, který udává počet narozených dětí v daném časovém období. Stejně jako sňatečnost a rozvodovost se i porodnost během několika posledních let změnila. Česká republika se dlouhodobě pohybuje těsně nad hranicí nízké porodnosti. Za hranici nízké porodnosti je považováno 1,5 dítěte na jednu ženu. Například v roce 2018 to bylo v České republice 1,71 dítěte na jednu ženu. K prosté reprodukci je přitom potřeba 2,1 dítěte na jednu ženu. U nás bylo této hodnoty dosaženo naposled v roce 1980. (Český statistický úřad, 2021)

„Lidská populace existuje a přežívá díky své reprodukci, díky tomu, že se do ní rodí noví a noví členové. Přežívá díky své porodnosti. Porodnost v demografickém smyslu vyjadřuje, kolik dětí populace vyprodukuje, to je kolik dětí porodí za určitou časovou jednotku, obvykle za jeden rok. (...)“. (Kalibová, 1993 cit. podle Rabušic, 2001, s. 28)

Každý člověk je aktérem minimálně dvou jevů, které ovlivňují demografii – těmito jevy je vlastní zrození a poté vlastní smrt. Většina lidí, ale není aktérem pouze těchto dvou jevů, ale podílí se také na dalších demografických jevech. Většina jedinců v určitém věku opustí domácnost rodičů a poté založí domácnost vlastní. Řada z nich poté vstoupí do manželství a

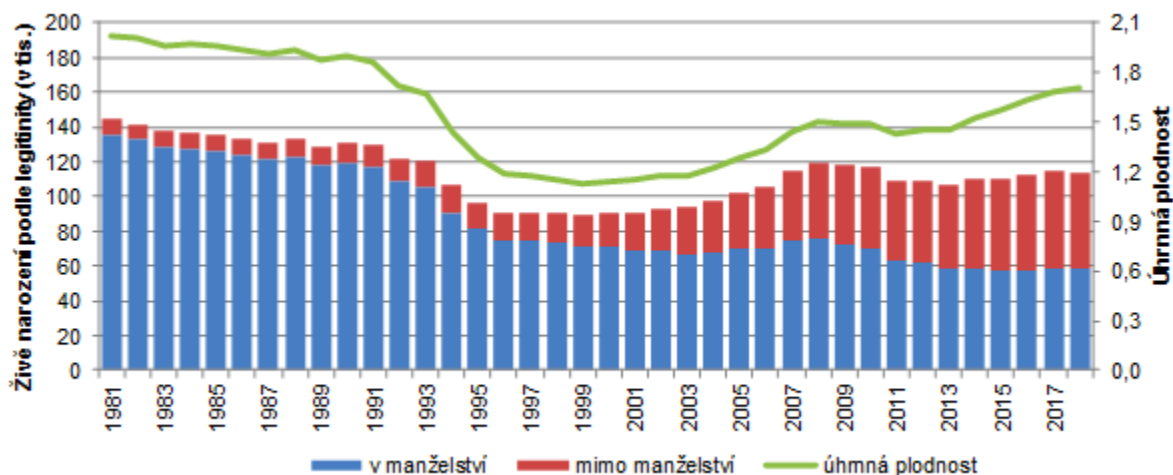
zplodí dítě nebo děti. Poté zestárnou a nakonec každý zemře. Každý tento jev se poté podepisuje na demografii celé společnosti. (Rabušic, 2001, s. 21)

4.3.1. Změny v porodnosti v průběhu let

Počet populace České republiky se dlouhodobě zvyšuje. Ale i přesto již od konce 80. let minulého století česká populace stárne. Průměrný věk obyvatel České republiky byl v roce 2018 u mužů 40,9 let a u žen 43,7 let a celkově 42,3 roků. V populaci také neustále přibývá osob, které jako svůj rodinný stav uvádějí svobodný nebo svobodná a naopak ubývá počet těch, kteří uvádějí ženatý nebo vdaná. (Český statistický úřad, 2021)

Ivo Možný (2006, s. 255) například uvádí, že reprodukční strategie dnešních mladých žen se po začátku 90. let, kdy se změnily politické a také ekonomické poměry, výrazně liší od reprodukčních strategií jejich matek. Mladí lidé tak začali odkládat sňatek a také rodičovství na později. Také stoupá počet narozených dětí mimo manželství. Což je výrazná změna, protože celá druhá polovina minulého století byla v České republice charakteristická vysokou mírou sňatečnosti.

Graf č. 2 Živě narození a úhrnná plodnost mezi lety 1981 a 2018

Zdroj: Český statistický úřad, 2021

V tomto grafu můžeme vidět, jak se měnil počet narozených dětí, a to jak v manželství, tak také mimo manželství. Mimo jiné můžeme z grafu také vyčíst úhrnnou plodnost, což je průměrný počet dětí na jednu ženu. V grafu můžeme například vidět, že se od začátku 21. století postupně zvyšuje počet dětí, které se narodí mimo manželství. To může souviset například s tím, že se do popředí dostávají tzv. alternativní formy soužití, jako například nesezdané soužití.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5. Výzkumné šetření

Praktická část této bakalářské práce navazuje na část teoretickou. Celá praktická část je postavena na kvantitativní metodě, kdy bylo pro sběr dat použito dotazníkové šetření. Praktická část shrnuje informace o mnou provedeném výzkumu. Je zde uveden například cíl výzkumu, formulace hypotéz, charakteristika výzkumného souboru neboli respondentů, dále je zde popsána samotná realizace výzkumu a poté interpretace dat a verifikace hypotéz.

Kvantitativní metodu jsem si zvolila především z toho důvodu, že tato metoda je určena k získání velkého počtu dat od velkého počtu respondentů.

5.1. Cíl výzkumu

Cílem praktické části této bakalářské práce je zjistit, zda původní rodina, tedy rodina ve které dotazovaní respondenti vyrůstali, ovlivnila jejich pohled na manželství a rodinu. Cílem je tedy zjistit, zda pohled vysokoškolských studentů na manželství a také na rodinu ovlivňuje například to, že vyrůstali v neúplné rodině, s prarodiči, v rozvedené rodině, úplně bez rodičů atd. Mezi dílčí cíle patří například zjistit, zda respondenti plánují v budoucnu vstoupit do manželství a založit rodinu, kolik dětí chtějí, popřípadě jaké jsou důvody toho, že nechtějí vstoupit do manželství a nechtějí založit rodinu.

5.2. Formulace hypotéz

Pro teoretickou část jsem formulovala celkem 6 hypotéz. Tyto hypotézy se primárně zaměřují na podobu původní rodiny jedince a její vliv na pohled na budoucí manželství a rodinu těchto jedinců, konkrétně studentů vysokých škol.

H1: Studenti, jejichž rodiče se rozvedli, chtějí do manželství vstoupit méně často než ti studenti, jejichž rodiče se nerozvedli nebo se nikdy nevzali.

Tato hypotéza se zabývá rozvodem rodičů studentů a tím, zda tito studenti chtějí ve svém životě vstoupit do manželství. Hypotéza předpokládá, že ti studenti, jejichž rodiče se rozvedli, chtějí vstoupit do manželství méně často než ti studenti, jejichž rodiče se nerozvedli nebo se nikdy nevzali. Domnívám se, že pokud jedinec zažije rozvod svých rodičů, nechce potom sám vstoupit do manželství.

H2: Studenti, jejichž alespoň jeden rodič má vysokoškolské vzdělání, chtějí vstoupit do manželství později než ti studenti, jejichž rodiče mají nižší stupeň vzdělání.

Tato hypotéza řeší vliv nejvyššího dosaženého vzdělání rodičů na věk, ve kterém chtějí vysokoškolští studenti vstoupit do manželství. Domnívám se, že ti studenti, jejichž alespoň jeden rodič má vysokoškolské vzdělání chtějí vstoupit do manželství později než ti studenti, jejichž rodiče mají nižší stupeň vzdělání.

H3: Studenti, kteří mají špatný nebo žádný vztah se svým otcem, chtějí vstoupit do manželství méně často než ti studenti, kteří mají se svým otcem dobrý vztah.

Třetí hypotéza se zabývá vztahem studentů s jejich otcem. Konkrétně se zabývá tím, zda má kvalita vztahu s otcem nějaký vliv na to, zda chtějí studenti vstoupit do manželství. Myslím si, že ti studenti, kteří mají se svým otcem špatný nebo dokonce žádný vztah, chtějí do manželství vstoupit méně často než ti studenti, kteří mají se svým otcem dobrý vztah.

H4: Studenti, kteří stále bydlí s rodiči nebo jiným rodinným příslušníkem, chtějí vstoupit do manželství později než ti studenti, kteří se již osamostatnili.

Tato hypotéza se zabývá aktuálním bydlištěm studentů. Hypotéza se konkrétně zabývá tím, zda má momentální bydliště studentů vliv na to, v jakém věku chtějí tito studenti vstoupit do manželství. Hypotéza předpokládá, že ti studenti, kteří stále žijí s rodiči nebo jiným rodinným příslušníkem, chtějí do manželství vstoupit později než ti studenti, kteří se již osamostatnili.

H5: Studenti z rozvedených rodin, jejichž rodiče spolu mají dobrý vztah, chtějí vstoupit do manželství častěji než ti studenti, jejichž rodiče spolu mají špatný nebo žádný vztah.

Pátá hypotéza se věnuje rozvedeným rodinám a vzájemnému vztahu rodičů respondentů. Hypotéza předpokládá, že ti studenti z rozvedených rodin, jejichž rodiče mají mezi sebou dobrý vztah, chtějí vstoupit do manželství častěji než ti studenti, jejichž rodiče mají mezi sebou špatný nebo dokonce žádný vztah.

H6: Studenti, kteří vyrůstali v manželské rodině si častěji myslí, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství než ti studenti, kteří vyrůstali v jiném typu rodiny.

Tato hypotéza se zabývá vlivem podoby původní rodiny, ve které respondenti vyrůstali, na názor respondentů na to, zda je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství. Tato hypotéza předpokládá, že ti studenti, kteří sami vyrůstali v manželské rodině se častěji domnívají, že je

pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství. Naopak ti studenti, kteří vyrůstali v jiném typu rodiny, tento názor nesdílejí.

5.3. Metodologie výzkumu

Jako metodu sběru dat jsem zvolila dotazníkové šetření. Dotazník je způsob písemného kladení otázek, kdy získáváme opět písemné odpovědi. Osoba, která dotazník vyplňuje, se poté nazývá respondent. (Gavora, 2010, s. 121) Mnou vytvořený dotazník obsahuje celkem 24 otázek. Jedná se jak o otázky uzavřené, tak také polouzavřené, kdy respondent měl možnost zvolit například odpověď jiné, kam mohl napsat svou vlastní odpověď. Tento dotazník byl vytvořen pomocí Formuláře Google. Dotazník jsem především z epidemiologických důvodů rozesílala elektronickou formou. A to především prostřednictvím přátel, sociálních sítí a skupin určených pro studenty.

Jelikož byl použit elektronický dotazník, není možné určit míru návratnosti tohoto dotazníku.

5.4. Charakteristika souboru respondentů

Jako respondenty pro svůj výzkum jsem si zvolila studenty vysokých škol, a to bez ohledu na věk, pohlaví, studovanou vysokou školu nebo fakultu. Celkem jsem získala odpovědi od 196 respondentů. Výzkumu se ale mohlo zúčastnit pouze 179 z nich. 17 respondentů jsem z výzkumu musela vyloučit, a to především z toho důvodu, že se nejednalo o studenty vysoké školy, pro které byl dotazník určený.

Výzkumu se tedy zúčastnilo 179 studentů vysokých škol ve věku od 19 do 27 let. Průměrný věk respondentů tak činí 22, 5 let.

Pro výběr respondentů byl z části použit dostupný výběr, což je druh výběru záměrného a z části výběr kumulativní neboli výběr nabalováním.

5.5. Předvýzkum

Před zahájením samotného výzkumu, tedy před rozdělením dotazníků, jsem ještě provedla menší předvýzkum. Předvýzkum se provádí z toho důvodu, aby se zjistilo, zda zvolený výzkumný nástroj funguje a provádí se na malém souboru lidí. (Gavora, 2010, s. 84)

Pro tento předvýzkum jsem si zvolila 5 respondentů, se kterými jsem osobně dotazník vyplňovala. Během vyplňování dotazníku jsem se vybraných respondentů ptala, zda všem otázkám rozumí, zda jim nechybí například nějaká možnost odpovědi atd. Na základě

provedení tohoto předvýzkumu jsem se rozhodla některé možnosti odpovědí upravit. Například jsem v některých otázkách doplnila možnost odpovědi jiné.

5.6. Realizace výzkumu

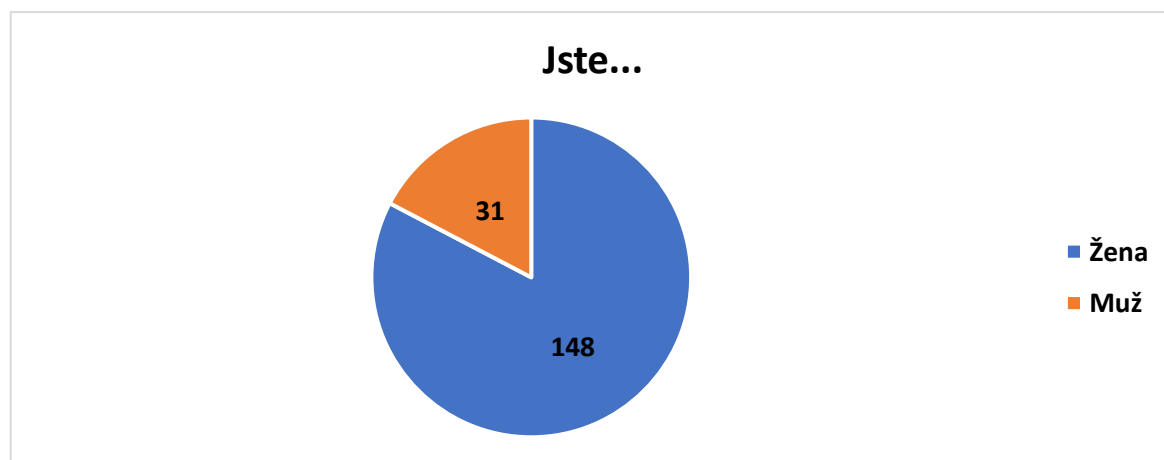
Dotazníky jsem rozesílala v elektronické podobě, a to prostřednictvím přátel a také sociálních sítí, kde jsem dotazníky sdílela ve skupinách určených pro studenty. Sběr dat probíhal od 26. 1. 2021 do 26. 2. 2021. Celkem se mi podařilo získat 179 použitelných odpovědí od respondentů. Po ukončení sběru dat probíhalo vyhodnocování získaných odpovědí.

5.7. Interpretace dat

Po ukončení sběru dat, ve kterém se mi podařilo nasbírat celkem 196 odpovědí, následovalo zpracování nasbíraných dat. Nejprve jsem veškeré odpovědi prošla a z celkového počtu odpovědí jsem jich musela 17 z výzkumu vyloučit. Těchto 17 respondentů jsem vyloučila například z toho důvodu, že se nejednalo o studenty VŠ, pro které byl dotazník určený, dále jsem jednoho respondenta vyloučila z důvodu protichůdných odpovědí. Nakonec jsem tedy vyhodnocovala data ze 179 odpovědí, respektive odpovědí od 179 respondentů.

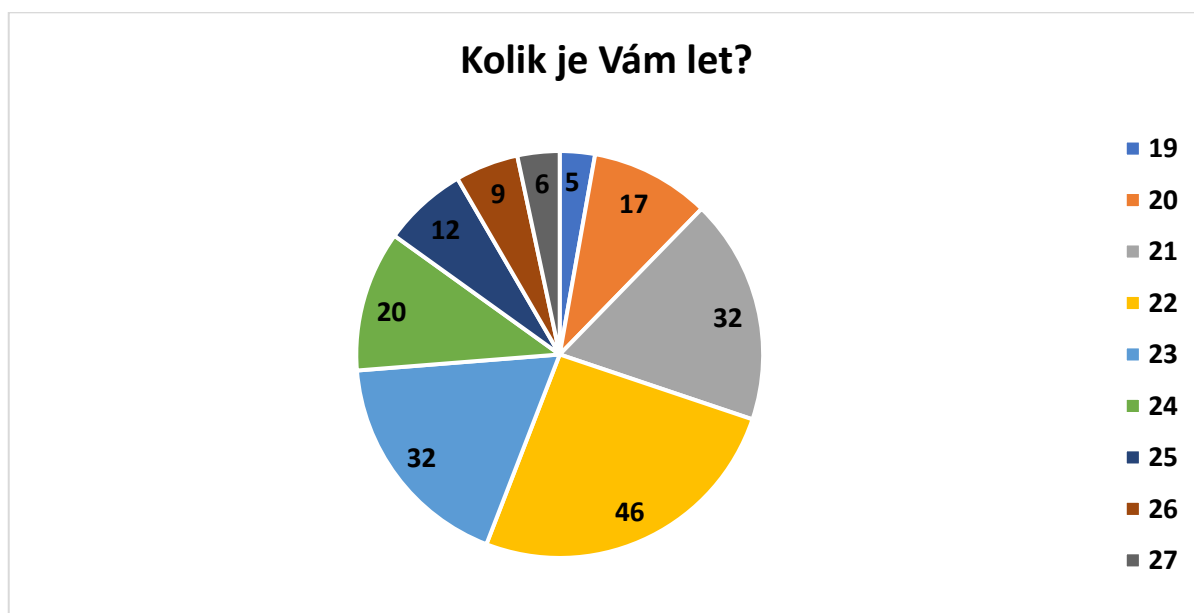
Poté jsem číselně okódovala jednotlivé otázky a odpovědi v dotazníku. Následně jsem prostřednictvím vytvořených kódů zanesla všechny odpovědi z dotazníků do záznamového archu (exilové tabulky). Po zanesení dat do záznamového archu jsem u každé odpovědi vyčíslila její četnost a následně jsem pro každou otázku vytvořila graf znázorňující jednotlivé odpovědi respondentů. Pro zobrazení výsledků jsem zvolila koláčový neboli výsečový typ grafu.

Graf č. 3 Pohlaví respondentů

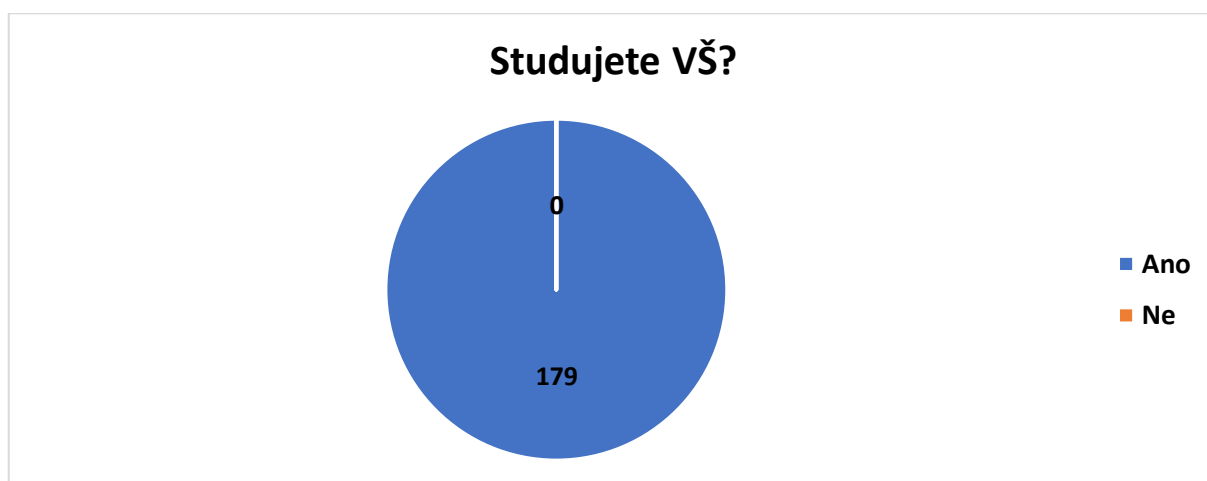
Tento graf znázorňuje poměr žen a mužů mezi respondenty. Z celkového počtu 179 respondentů je 148 (83 %) žen a 31 (17 %) mužů.

Graf č. 4 Věk respondentů

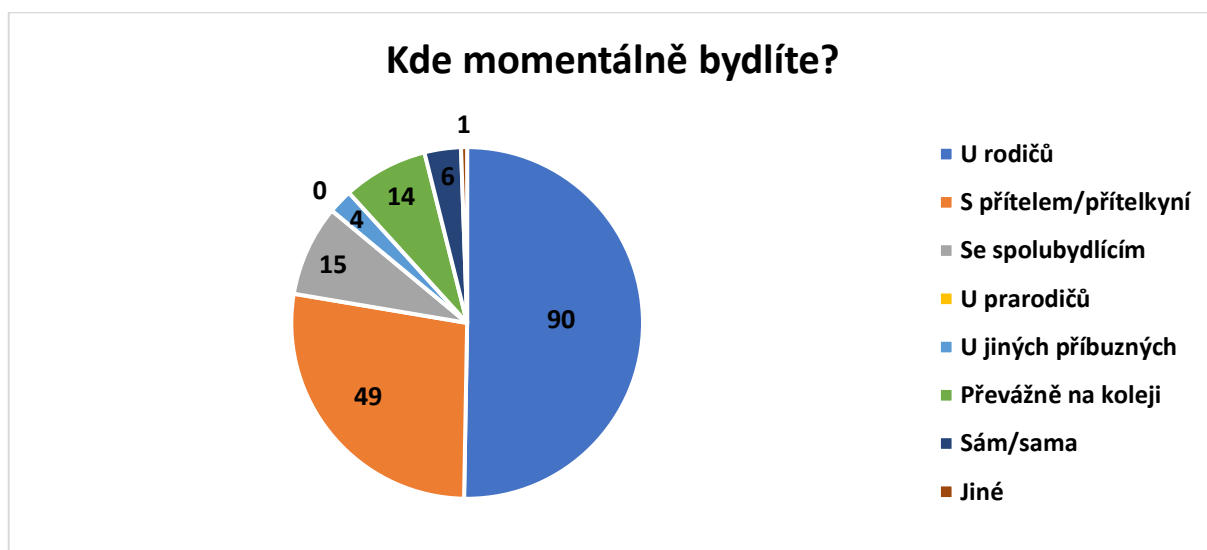
Tento graf znázorňuje věkové složení respondentů. Mezi respondenty jsou studenti vysokých škol ve věku od 19 do 27 let. Největší zastoupení mají studenti ve věku 22 let, konkrétně se jedná o 46 (26 %) respondentů. Druhé největší zastoupení poté mají studenti ve věku 21 a 23 let, a to v počtu 32 (18 %) respondentů. Naopak nejmenší zastoupení mají studenti ve věku 19 let, konkrétně se jedná o 5 (3 %) respondentů. Průměrný věk respondentů činí 22,5 let.

Graf č. 5 Studium VŠ

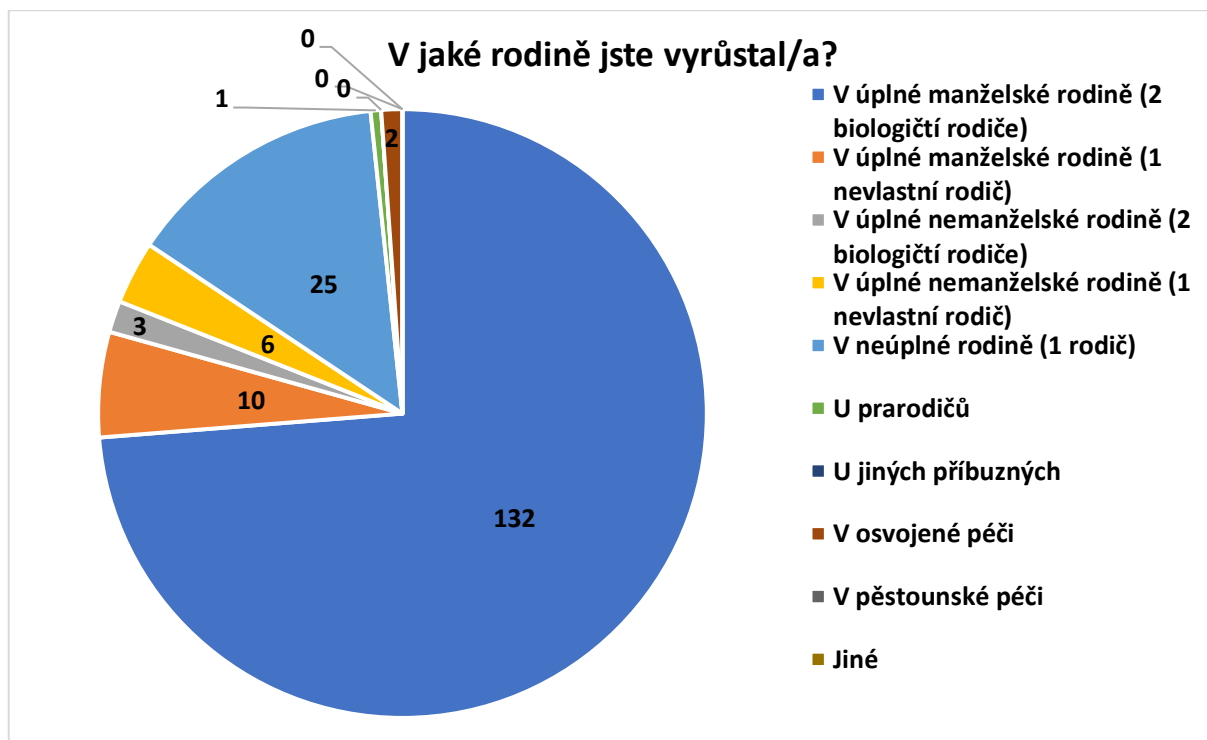
Graf č. 5 ukazuje odpovědi na kontrolní otázku, zda respondenti studují vysokou školu. Jelikož byl dotazník určený pouze pro studenty VŠ, je jejich zastoupení 100%, tedy 179 respondentů. Respondenty, kteří odpověděli, že VŠ nestudují, jsem z průzkumu vyloučila.

Graf č. 6 Bydlení respondentů

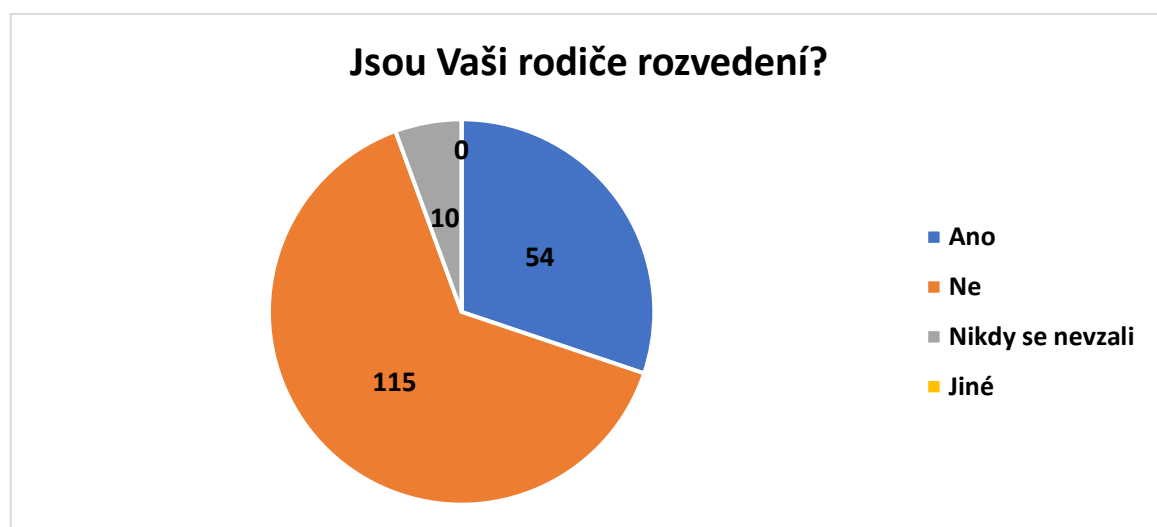
Graf č. 6 znázorňuje odpovědi na otázku, kde momentálně respondenti bydlí. Nejvíce respondentů odpovědělo, že bydlí u rodičů, celkem se jedná o 90 (50 %) respondentů. Druhou nejčastější odpovědí bylo, že bydlí s přítelem nebo přítelkyní, konkrétně se jedná o 49 (27 %) respondentů. Naopak například odpověď, že bydlí u prarodičů, nezvolil žádný z respondentů. Respondenti také měli možnost vybrat odpověď jiné. Tuto možnost zvolil jeden respondent, který odpověděl, že bydlí s přítelem u rodičů.

Graf č. 7 Původní rodina respondentů

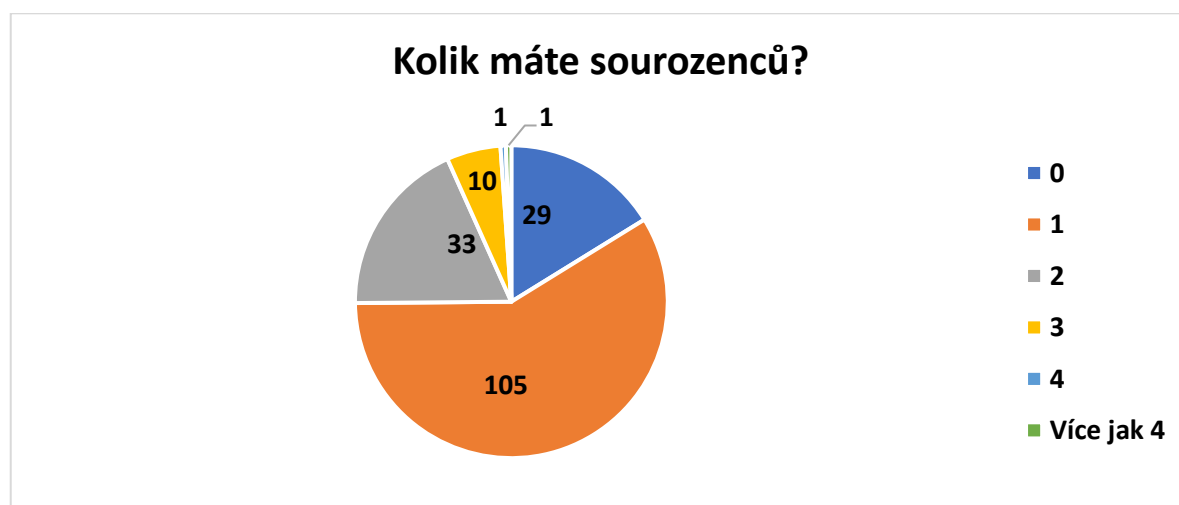
Tento graf ukazuje odpovědi na otázku, v jaké rodině respondenti vyrůstali. V grafu můžeme vidět, že nejvíce respondentů vyrůstalo v úplné manželské rodině s dvěma biologickými rodiči, konkrétně se jedná o 132 (74 %) respondentů. Druhou nejčastější odpovědí bylo, že vyrůstali v neúplné rodině, tedy pouze s jedním rodičem, konkrétně se jedná o 25 (14 %) respondentů. Naopak nikdo z respondentů nevyrůstal v pěstounské péči, u prarodičů nebo u jiných příbuzných.

Graf č. 8 Manželství rodičů respondentů

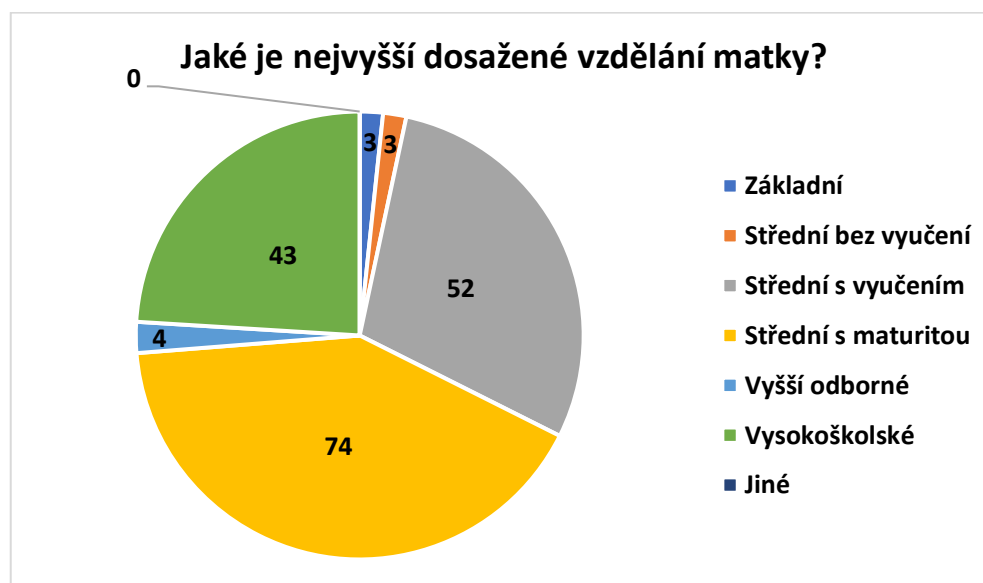
V tomto grafu můžeme vidět odpovědi na otázku, zda jsou rodiče respondentů rozvedeni. Nejvíce respondentů, konkrétně 115 (64 %), odpovědělo, že jejich rodiče nejsou rozvedeni. 54 (30 %) respondentů poté odpovědělo, že jejich rodiče jsou rozvedeni a 10 (6 %) respondentů odpovědělo, že se jejich rodiče nikdy nevzali. Žádný z respondentů nezvolil odpověď jiné.

Graf č. 9 Počet sourozenců respondentů

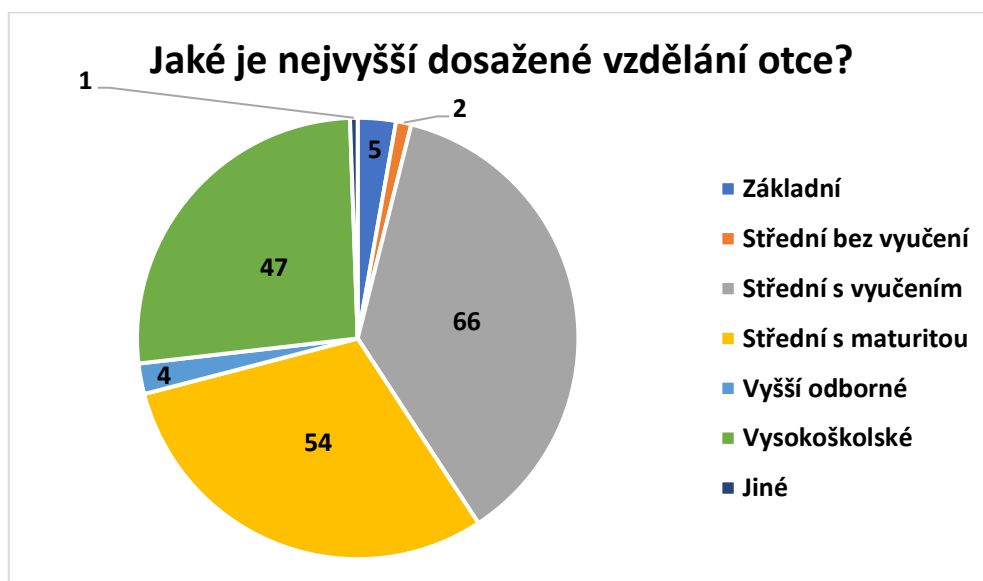
Tento graf znázorňuje, kolik mají respondenti sourozenců. V grafu můžeme vidět, že nejvíce respondentů má jednoho sourozence, konkrétně se jedná o 105 (59 %) respondentů. 33 (18 %) respondentů má dva sourozence, 29 (16 %) respondentů nemá žádného sourozence a 10 (6 %) respondentů má tři sourozence. Nejméně respondentů, přesněji 1 (1 %) respondent má čtyři a více jak čtyři sourozence.

Graf č. 10 Nejvyšší dosažené vzdělání matek respondentů

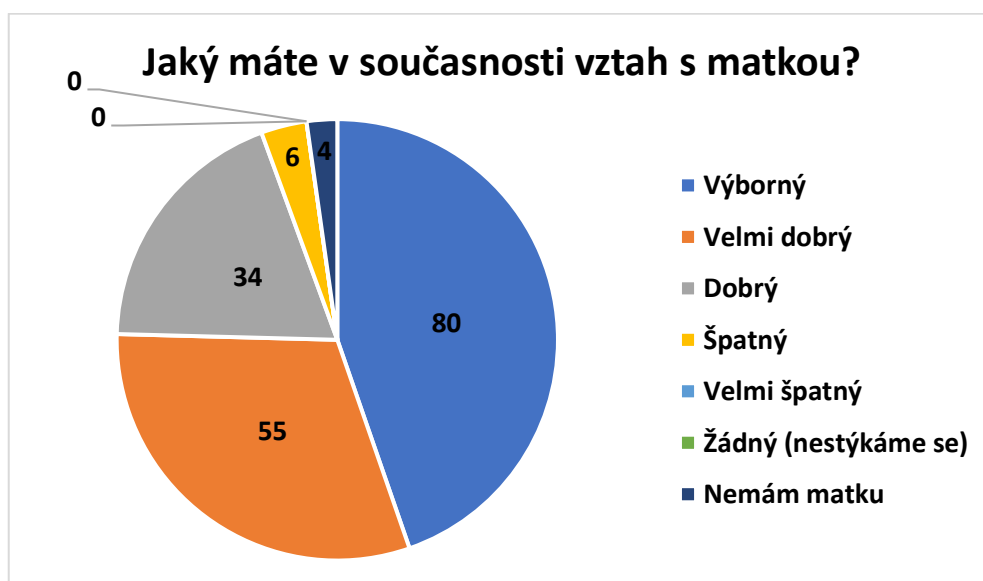
V tomto grafu můžeme vidět, jaké je nejvyšší dosažené vzdělání matek respondentů. Nejvíce, tedy 74 (41 %), respondentů odpovědělo, že nejvyšší dokončené vzdělání jejich matky je střední s maturitou. Jako druhá nejčastější odpověď se objevovalo střední vzdělání s vyučením, tuto odpověď uvedlo celkem 52 (29 %) respondentů. Například odpověď vysokoškolské vzdělání uvedlo 43 (24 %) respondentů. Ve stejném zastoupení se objevila odpověď základní vzdělání a střední vzdělání bez vyučení, tuto odpověď uvedli 3 (2 %) respondenti. Odpověď jiné nezvolil žádný z respondentů.

Graf č. 11 Nejvyšší dosažené vzdělání otců respondentů

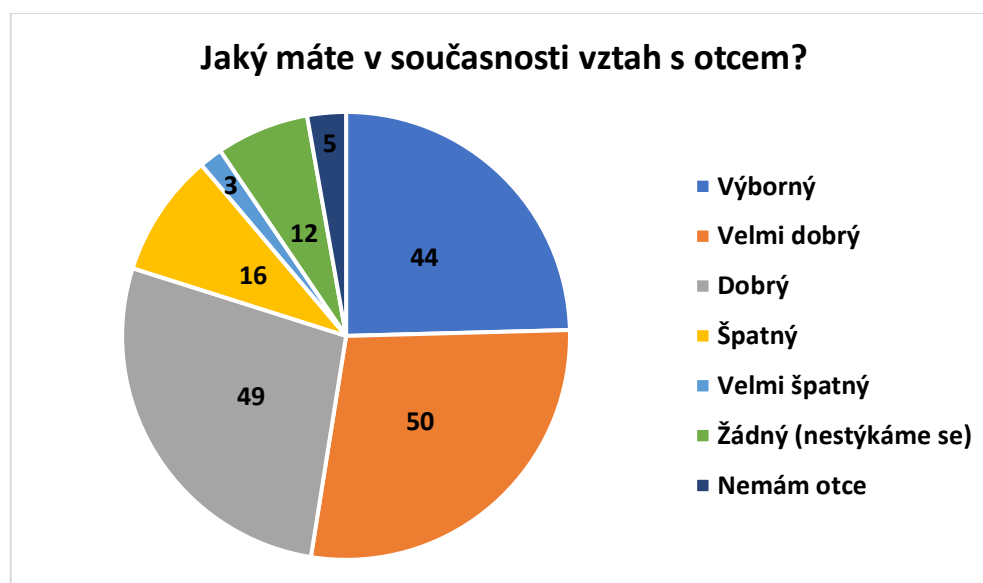
V tomto grafu jsou uvedené odpovědi na otázku, jaké je nejvyšší dokončené vzdělání otce. Nejvíce respondentů má otce se středním vzděláním s vyučením, konkrétně se jedná o 66 (37 %) respondentů. Jako druhá nejčastější odpověď se objevovalo střední vzdělání s maturitou, tuto odpověď uvedlo 54 (30 %) respondentů. Vysokou školu jako nejvyšší dokončené vzdělání otce uvedlo 47 (26 %) respondentů. Nejméně respondenti uváděli, že nejvyšší dokončené vzdělání jejich otce je střední bez vyučení, v tomto případě se jedná o 2 (1 %) respondenty. 1 (1 %) respondent zvolil odpověď jiné, kde uvedl, že otce nepoznal a tudíž nezná jeho nejvyšší dokončené vzdělání.

Graf č. 12 Vztah respondentů s matkou

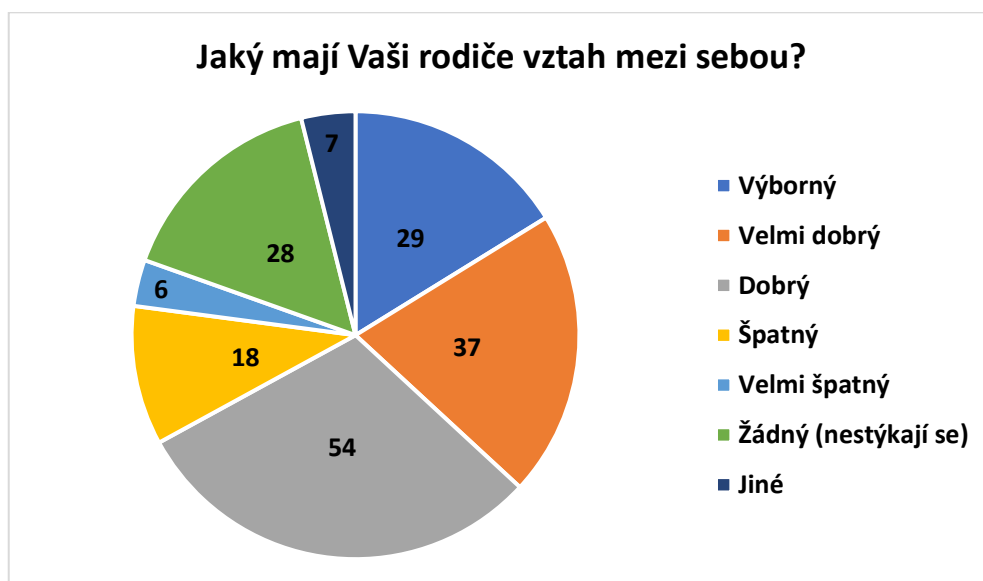
V tomto grafu jsou uvedeny odpovědi na otázku, jaký vztah mají respondenti se svou matkou. Nejčastěji respondenti uváděli, že se svou matkou mají výborný vztah, tuto odpověď uvedlo 80 (45 %) respondentů. Jako druhou nejčastější respondenti uváděli, že se svou matkou mají velmi dobrý vztah, konkrétně se jedná o 55 (31 %) respondentů. Špatný vztah má se svou matkou 6 (3 %) respondentů. Žádný respondent neuvedl, že by měl se svou matkou velmi špatný nebo dokonce žádný vztah, a to z toho důvodu, že se nestýkají. 4 (2 %) respondenti uvedli, že již matku nemají.

Graf č. 13 Vztah respondentů s otcem

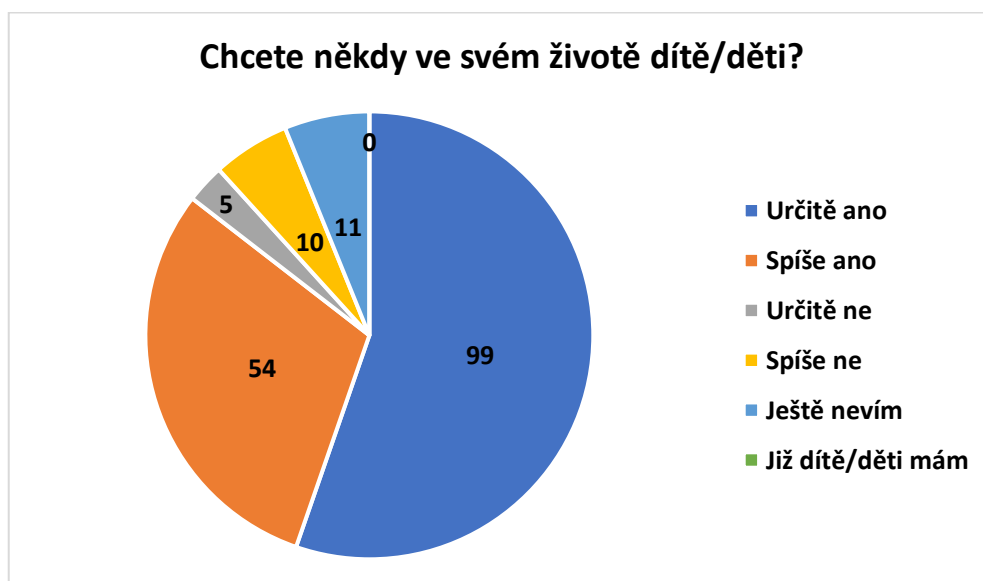
Tento graf znázorňuje odpovědi na otázku, jaký vztah mají respondenti se svým otcem. Nejvíce respondentů uvedlo, že mají se svým otcem velmi dobrý vztah, konkrétně se jedná o 50 (28 %) respondentů. Dobrý vztah má se svým otcem celkem 49 (27 %) respondentů, 44 (24 %) respondentů má se svým otcem výborný vztah. Naopak 16 (9 %) uvedlo, že mají se svým otcem špatný vztah a 12 (7 %) respondentů se se svým otcem vůbec nestýká a z tohoto důvodu s ním nemají žádný vztah. 5 (3 %) respondentů poté uvedlo, že již otce nemají.

Graf č. 14 Vztah rodičů respondentů

Tento graf zobrazuje odpovědi na otázku, jaký vztah mají rodiče respondentů mezi sebou. Nejvíce respondentů uvedlo, že jejich rodiče mají mezi sebou dobrý vztah, tuto odpověď uvedlo celkem 54 (30 %) respondentů. 37 (21 %) respondentů odpovědělo, že jejich rodiče mají mezi sebou velmi dobrý vztah a 29 (16 %) respondentů uvedlo, že rodiče mají mezi sebou výborný vztah. 28 (16 %) respondentů poté uvedlo, že jejich rodiče mezi sebou nemají žádný vztah, a to z toho důvodu, že se vůbec nestýkají. 7 (4 %) respondentů zvolilo odpověď jiné – 3 respondentům zemřel otec, 3 respondentům zemřela matka a 1 zemřeli oba rodiče.

Graf č. 15 Chtějí respondenti děti?

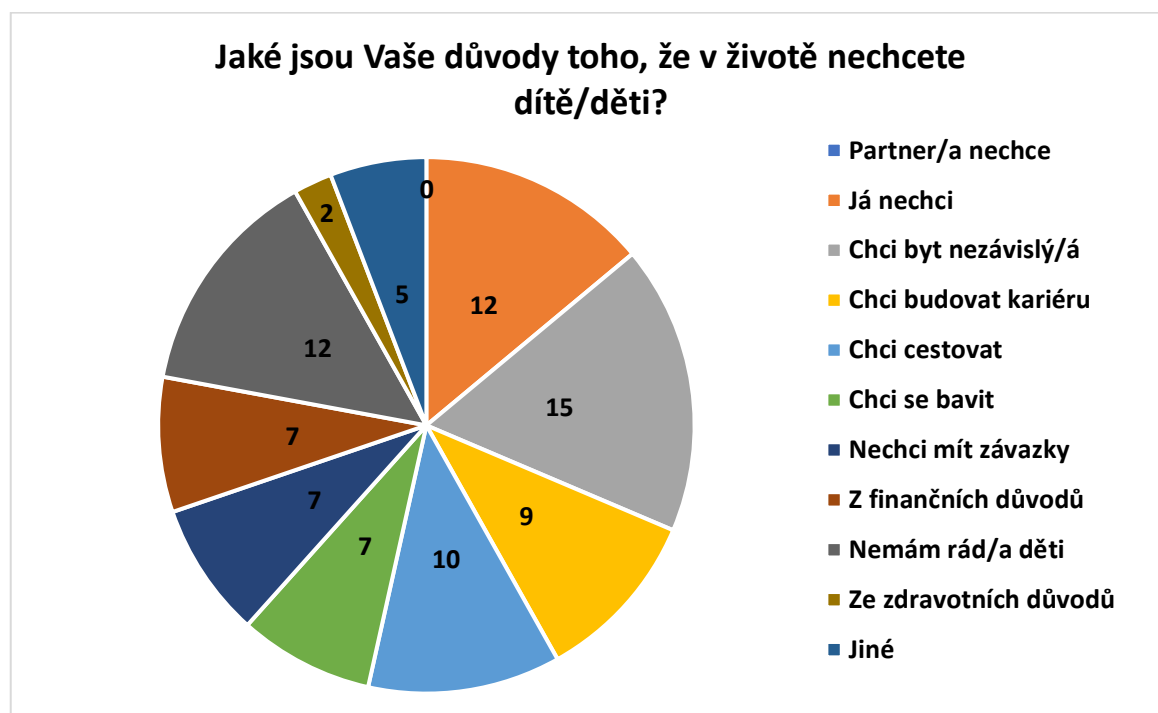

V tomto grafu jsou uvedeny odpovědi na otázku, zda respondenti chtějí někdy ve svém životě dítě nebo děti. V grafu můžeme vidět, že více jak polovina respondentů, konkrétně 99

(55 %), odpověděla, že ve svém životě určitě dítě nebo děti chtějí. 54 (30 %) respondentů odpovědělo, že děti ve svém životě spíše chtějí. Naopak 5 (3 %) respondentů děti určitě nechce a 11 (6 %) respondentů ještě neví. Žádný z respondentů zatím dítě nebo děti nemá.

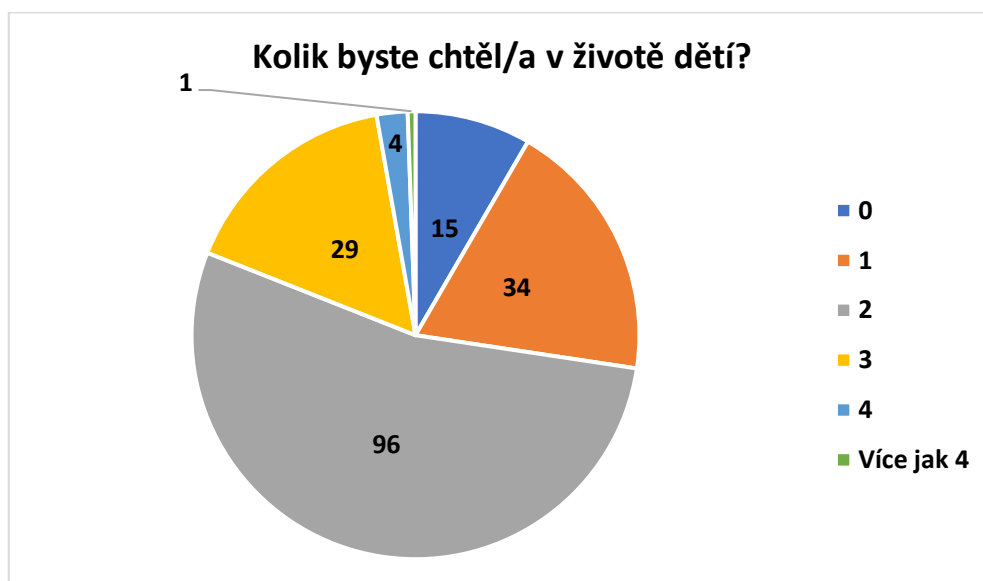
Celkově tedy 153 (85 %) respondentů ve svém životě děti chce a 15 (9 %) respondentů ve svém životě děti nechce.

Graf č. 16 Důvody, proč respondenti nechtějí děti

Tento graf znázorňuje, jaké mají respondenti důvody k tomu, proč ve svém životě nechtějí děti. Nejvíce respondentů uvedlo, že jejich důvodem je to, že chtějí být nezávislí, tuto odpověď uvedlo 15 (17 %) respondentů. Dalším důvodem je to, že oni sami nechtějí a také to, že nemají rádi děti, obě tyto odpovědi uvedlo 12 (14 %) respondentů. Mezi další časté důvody patří to, že chtějí cestovat, chtějí se bavit, nechtějí mít závazky atd. Respondenti také uváděli finanční důvody. 5 (6 %) respondentů zvolilo možnost jiné. Zde uváděli jako důvod „zatím jsem nepotkala vhodného partnera“, „nevím, jestli bych se o ně dokázal starat“, „nechci děti vychovávat v tomto světě“, „jsem homosexuál“ a „bojím se“.

Graf č. 17 Kolik chtějí respondenti dětí?

V tomto grafu je znázorněno, kolik chtějí respondenti ve svém životě dětí. Nejvíce respondentů, konkrétně 96 (54 %) respondentů, odpovědělo, že chtějí dvě děti. 34 (19 %) respondentů chce jedno dítě, 29 (16 %) respondentů chce tři děti, 4 (2 %) respondenti chtějí čtyři děti a 1 (1 %) respondent chce více jak čtyři děti. Naopak 15 (8 %) respondentů nechce ve svém životě žádné dítě.

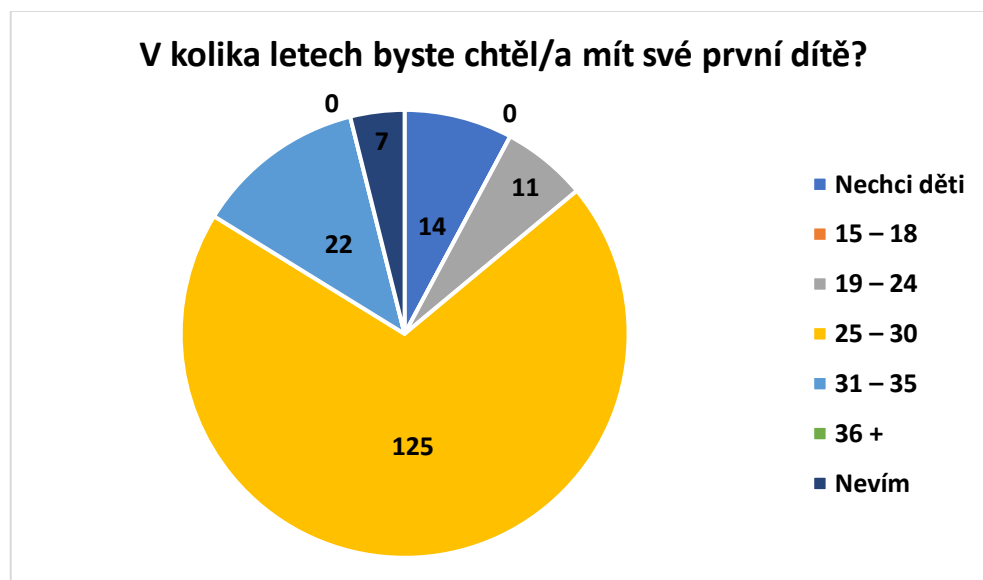
Graf č. 18 Ideální věk pro pořízení prvního dítěte

V tomto grafu můžeme vidět, jaký je podle respondentů ideální věk pro pořízení prvního dítěte. Pro nejvíce respondentů je ideálním věkem pro pořízení prvního dítěte 25 až 30 let, tuto odpověď uvedlo celkem 142 (79 %) respondentů. Dále respondenti jako ideální věk uváděli 19 až 24 let, konkrétně se jedná o 22 (12 %) respondentů. Podle 12 (7 %) respondentů je ideálním

věkem pro pořízení prvního dítěte 31 až 35 let. Žádný respondent nezvolil jako ideální věk 15 až 18 let a 36 let a více. 3 (2 %) respondenti zvolili jako odpověď, že neví.

Graf č. 19 V kolika letech chtějí respondenti své první dítě?

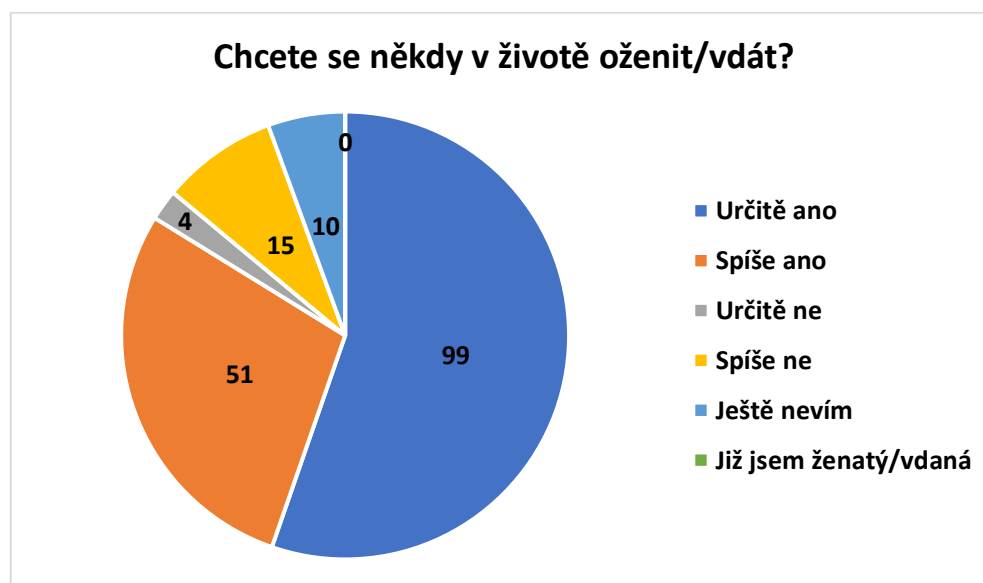
Graf č. 19 znázorňuje v kolika letech by chtěli respondenti své první dítě. Nejvíce respondentů, konkrétně 125 (70 %), uvedlo, že by chtěli své první dítě ve věku 25 až 30 let. 22 (12 %) respondentů uvedlo, že by své první dítě chtěli ve věku 31 až 35 let. 11 (6 %) respondentů by chtělo dítě ve věku 19 až 24. 14 (8 %) respondentů odpovědělo, že děti nechtějí a 7 (4 %) respondentů neví, v kolika letech by chtěli své první dítě. Věk 36 let a více pro pořízení prvního dítěte nezvolil žádný respondent.

Graf č. 20 Náзор respondentů na narození dítěte do manželství

Tento graf zobrazuje odpovědi na otázku, zda si respondenti myslí, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství. Více než polovina respondentů odpověděla, že si myslí, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství, konkrétně se jedná o 100 (56 %) respondentů. 51 (28 %) respondentů odpovědělo, že neví, zda je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství a 28 (16 %) respondentů si myslí, že narození do manželství pro dítě není lepší.

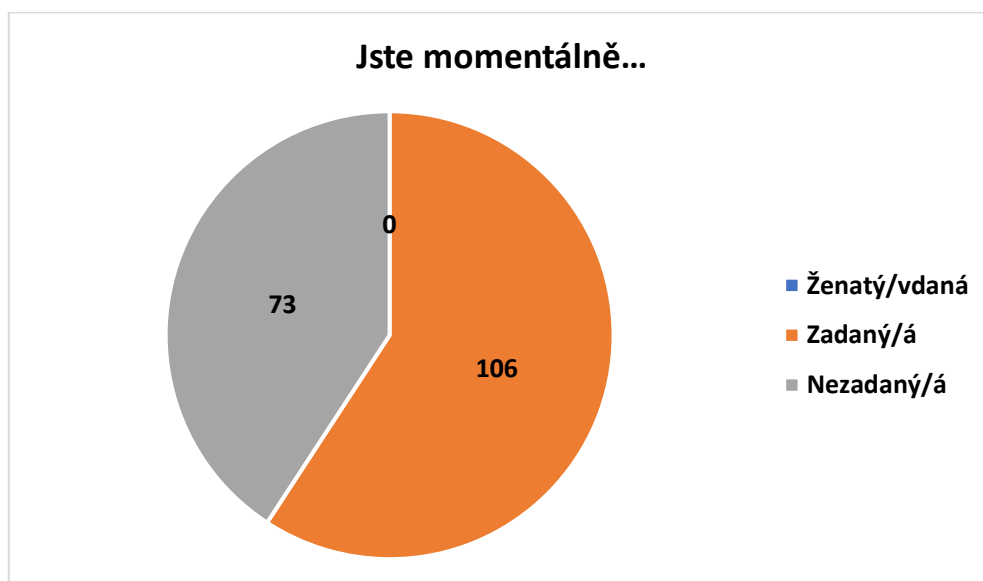
Graf č. 21 Chtějí respondenti vstoupit do manželství?

V tomto grafu jsou uvedené informace o tom, zda se respondenti chtějí v životě oženit nebo vdát. Více jak polovina respondentů odpověděla, že určitě ano, tuto odpověď zvolilo 99 (55 %) respondentů. 51 (29 %) respondentů odpovědělo spíše ano. 4 (2 %) respondenti odpověděli určitě ne a 15 (8 %) respondentů spíše ne. 10 (6 %) respondentů neví, zda se v životě chtějí oženit nebo vdát. Žádný respondent neuvedl, že by již manželství uzavřel.

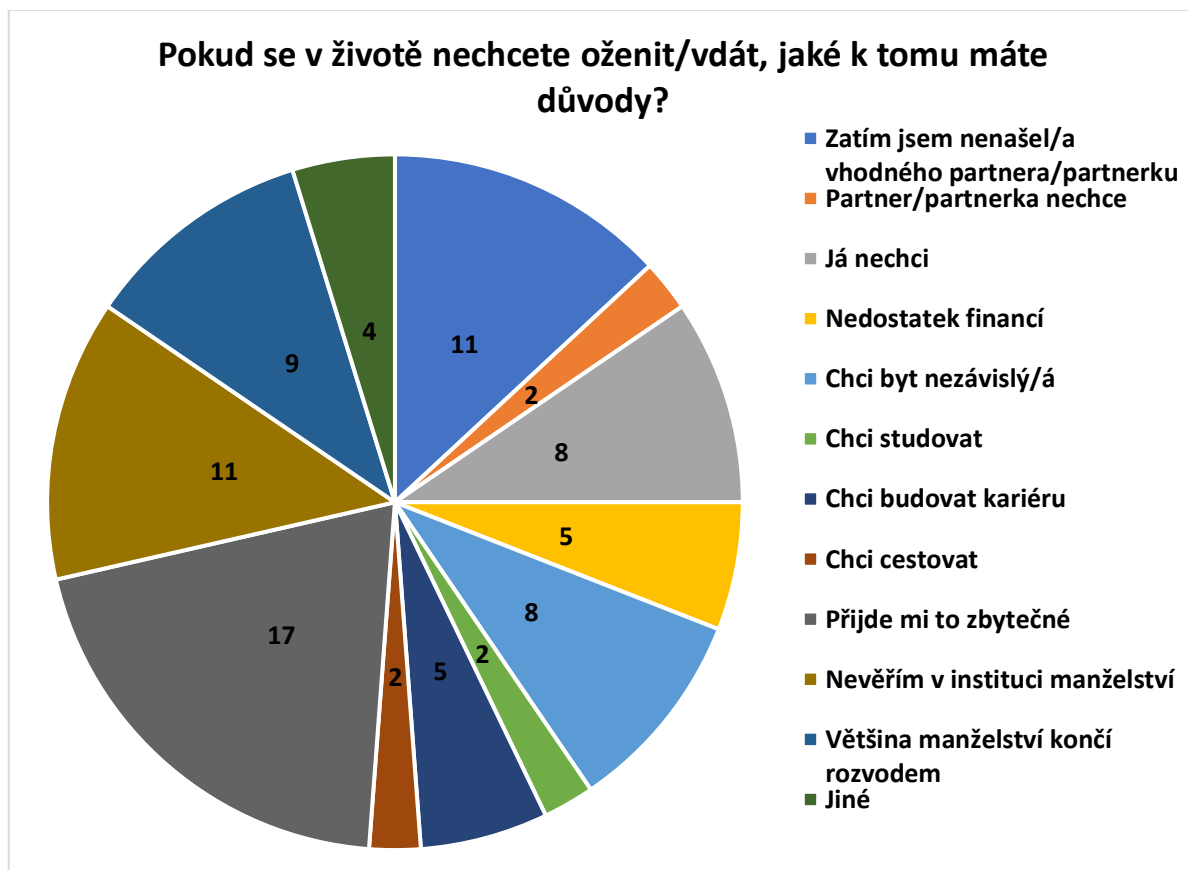
Celkově se tedy chce v životě oženit nebo vdát 150 (84 %) respondentů. A naopak 19 (10 %) respondentů se v životě nechce oženit nebo vdát a 10 (6 %) neví.

Graf č. 22 Partnerský stav respondentů

V tomto grafu jsou uvedené odpovědi na otázku, jaký je momentální partnerský stav respondentů. Více jak polovina respondentů uvedla, že jsou momentálně zadaní, tuto odpověď uvedlo 106 (59 %) respondentů. 73 (41 %) respondentů uvedlo, že jsou momentálně nezadaní. Žádný respondent neuvedl, že by již vstoupil do manželství.

Graf č. 23 Důvody, proč respondenti nechtějí vstoupit do manželství

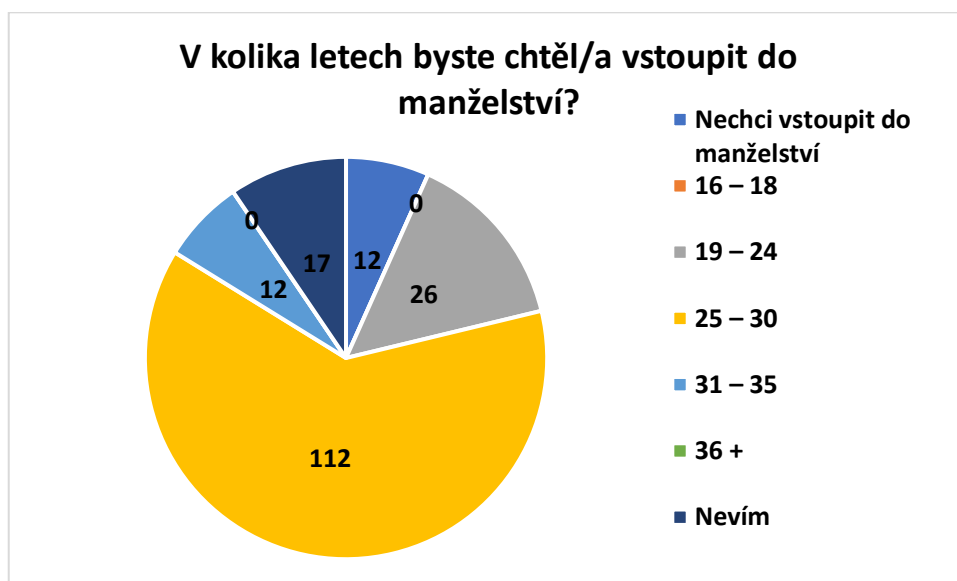
V tomto grafu jsou uvedeny důvody respondentů, proč nechtějí v životě vstoupit do manželství, tedy oženit se nebo se vdát. Nejvíce respondentů uvedlo jako důvod toho, že se v životě nechtějí oženit nebo vdát, že jim to přijde zbytečné, tuto odpověď zvolilo 17 (20 %) respondentů. Dále respondenti uvedli jako důvod, že nevěří v instituci manželství a že zatím nenašli vhodného partnera nebo partneru, konkrétně se jedná o 11 (13 %) respondentů. 9 (11 %) respondentů zvolilo jako odpověď, že většina manželství stejně končí rozvodem, 8 (10 %) respondentů, uvedlo odpověď, že chtějí být nezávislí. 2 (2 %) respondenti odpověděli, že nechce partner nebo partnerka, že chtějí studovat a že chtějí cestovat. 4 (5 %) respondenti zvolili odpověď jiné – 1 respondent uvedl „nelíbí se mi velké oslavy“ a 3 respondenti nechtějí vstoupit do manželství, protože Česká republika nepovoluje homosexuální sňatky.

Graf č. 24 Ideální věk pro vstup do manželství

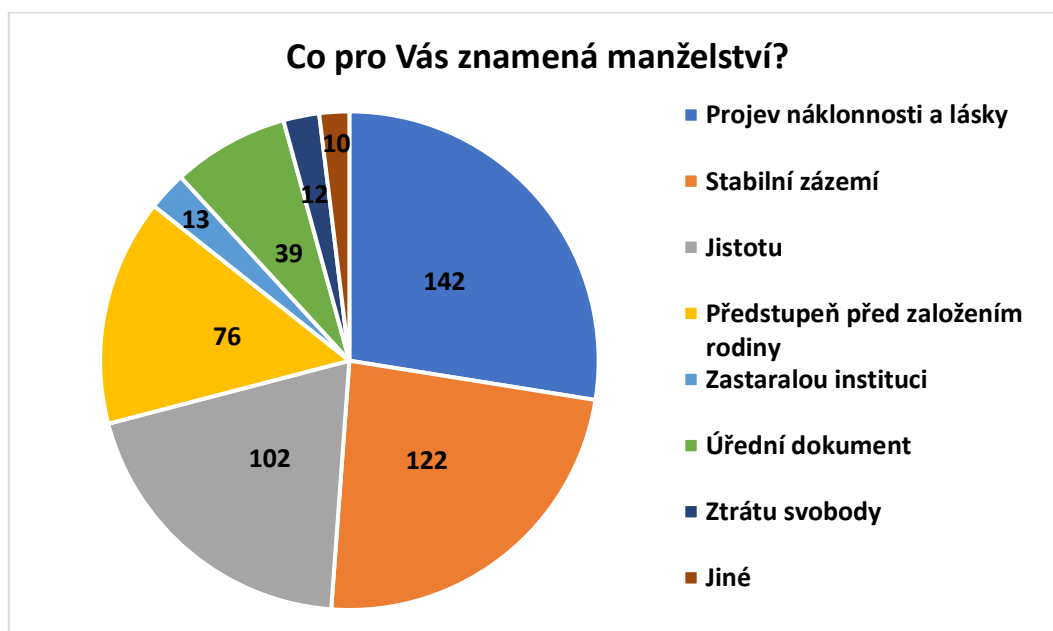
Tento graf zobrazuje, jaký je podle respondentů ideální věk pro vstup do manželství. Nejvíce respondentů, konkrétně 114 (64 %) respondentů, uvedlo jako ideální věk pro vstup do manželství 25 až 30 let. 27 (15 %) respondentů poté jako ideální věk uvedlo 19 až 24 let a 13 (7 %) respondentů věk 31 až 35 let. Žádný respondent naopak neuvedl věk 16 až 18 let a 36 let a více. 25 (14 %) respondentů uvedlo, že neví, jaký je podle nich ideální věk pro vstup do manželství.

Graf č. 25 V kolika letech chtějí respondenti vstoupit do manželství?

V tomto grafu jsou uvedené informace o tom, v kolika letech by chtěli respondenti vstoupit do manželství. Více jak polovina respondentů, konkrétně 112 (63 %), uvedlo, že chtějí vstoupit do manželství ve věku 25 až 30 let. Jako druhá nejčastější odpověď se objevoval věk 19 až 24 let, tuto odpověď zvolilo 26 (14 %) respondentů. 12 (7 %) respondentů odpovědělo, že by chtěli vstoupit do manželství ve věku 31 až 35 let a stejný počet respondentů odpověděl, že do manželství vstoupit nechce. Žádný z respondentů nezvolil jako odpověď věk 36 a více let. 17 (9 %) respondentů uvedlo, že neví, v kolika letech by chtěli vstoupit do manželství.

Graf č. 26 Co pro respondenty znamená manželství?

Tento graf vyjadřuje, co pro respondenty znamená manželství. V této otázce bylo možné zvolit několik odpovědí. Nejvíce respondentů odpovědělo, že pro ně manželství znamená projev náklonosti a lásky, tuto odpověď zvolilo 142 respondentů. 122 respondentů uvedlo, že pro ně manželství znamená stabilní zázemí. Dále respondenti odpovídali, že pro ně manželství znamená jistotu (102 respondentů), předstupeň před založením rodiny (76 respondentů), úřední dokument (39 respondentů), zastaralou instituci (13 respondentů) a ztrátu svobody (12 respondentů). 10 respondentů zvolilo odpověď jiné, kde uváděli, že pro ně manželství znamená: „*nový hezký prstýnek, potřebný dokument pro život s partnerem*“, „*plné rozhodnutí, že vztah funguje a plné rozhodnutí s danou osobou být a prokázat jí to*“, „*utvrzení, že s daným partnerem chci opravdu žít*“, „*přísahu věrnosti a zabezpečení*“, „*jsem křesťanka, manželství je pro mě posvátný svazek*“, „*zbytečnost*“, 4 respondenti uvedli právní hledisko (sdělení informací o zdravotním stavu, pořízení hypotéky...).

5.8. Verifikace hypotéz

Všechny hypotézy jsem ověřovala pomocí kontingenčních tabulek (chí-kvadrát test neboli test dobré shody). Ke každé hypotéze jsem vytvořila hypotézu nulovou (H_0) a k ní opačnou alternativní hypotézu (H_1). U každé hypotézy jsem poté na základě dat došla k závěru, zda je hypotéza potvrzena nebo naopak vyvrácena.

Pro výpočty jsem použila tyto vzorce:

Testové kritérium (TK): $TK = \sum \frac{(emp - teor)^2}{teor}$

Yatesova korelace: $TK = \sum \frac{(|emp - teor| - 0,5)^2}{teor}$

Yatesova korelace se používá v případech, kdy více jak 20 % buněk v tabulce empirických četností obsahuje hodnotu nižší než 5.

emp = empirická četnost

teor = teoretická četnost

Kritická hodnota (KH): $\chi^2_{1-\alpha} ((r - 1) \times (s - 1))$

r = počet řádků v tabulce

s = počet sloupců v tabulce

Rozhodovací pravidlo: H_0 se nezamítá pro $TK < KH$

H_0 se zamítá pro $TK \geq KH$

Hladina významnosti: $\alpha = 5 \%$

H1: Studenti, jejichž rodiče se rozvedli, chtějí do manželství vstoupit méně často než ti studenti, jejichž rodiče se nerozvedli nebo se nikdy nevzali.

H₀: Rozvod rodičů nemá vliv na to, zda studenti ve svém životě chtějí vstoupit do manželství.

H₁: Rozvod rodičů má vliv na to, zda studenti ve svém životě chtějí vstoupit do manželství.

EMPIRICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Rodiče se rozvedli	43	9	2	54
Rodiče se nerozvedli	107	10	8	125
CELKEM	150	19	10	179

Pro ověření této hypotézy jsem u otázky, zda se rodiče rozvedli vytvořila 2 kategorie. V té první jsou studenti, jejichž rodiče se rozvedli a v té druhé studenti, jejichž rodiče se nerozvedli nebo se dokonce nikdy nevzali. U otázky, zda studenti ve svém životě chtějí vstoupit do manželství jsem sloučila několik odpovědí dohromady. Konkrétně se jedná o odpovědi *určitě ano* a *spíše ano*, dále odpovědi *určitě ne* a *spíše ne*. Nebrala jsem v úvahu odpověď *již jsem ženatý/vdaná* a to z toho důvodu, že tuto odpověď nezvolil žádný z respondentů.

TEORETICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Rodiče se rozvedli	45,2514	5,73184	3,01676	54
Rodiče se nerozvedli	104,7486	13,2682	6,98324	125
CELKEM	150	19	10	179

TESTOVÉ KRITÉRIUM			
	Ano	Ne	Nevím
Rodiče se rozvedli	0,112014	1,86342	0,342686
Rodiče se nerozvedli	0,04839	0,805	0,14804

TK = 3,3195509

KH = 5,99147

TK < KH

Z výsledků vyplývá, že $TK < KH$, a proto se zamítá alternativní hypotéza H_1 a přijímá se nulová hypotéza H_0 . Mezi rozvodem rodičů a tím, zda chtějí studenti vstoupit do manželství, neexistuje statisticky významný rozdíl. **Proto nemůže být hypotéza č.1 potvrzena a je tedy vyvrácena.**

H2: Studenti, jejichž alespoň jeden rodič má vysokoškolské vzdělání, chtějí vstoupit do manželství později než ti studenti, jejichž rodiče mají nižší stupeň vzdělání.

H_0 : Stupeň vzdělání rodičů neovlivňuje věk, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství.

H_1 : Stupeň vzdělání rodičů má vliv na věk, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství.

EMPIRICKÁ ČETNOST					
	19 - 24	25 - 30	31 - 35	Nevím	CELKEM
Vysokoškolské vzdělání	7	49	5	9	70
Jiný typ vzdělání	19	63	7	8	97
CELKEM	26	112	12	17	167

Pro ověření této hypotézy jsem brala v úvahu pouze ty respondenty, kteří odpověděli, že v životě do manželství vstoupit chtějí. Do kontingenční tabulky jsem poté z důvodu nulového výskytu odpovědí nezahrnovala možnost odpovědi *16 – 18 let a 36 let a více*. Tyto dvě možnosti nezvolil žádný z respondentů, a tak by v kontingenční tabulce vznikl problém, že by více jak 20 % buněk obsahovalo hodnotu nižší než 5. Proto jsem do ověření této hypotézy tyto odpovědi nezahrnula.

TEORETICKÁ ČETNOST					
	19 - 24	25 - 30	31 - 35	Nevím	CELKEM
Vysokoškolské vzdělání	10,8982	46,9461	5,02994	7,125749	70
Jiný typ vzdělání	15,1018	65,0539	6,97006	9,874251	97
CELKEM	26	112	12	17	167

TESTOVÉ KRITÉRIUM				
	19 - 24	25 - 30	31 - 35	Nevím
Vysokoškolské vzdělání	1,394357	0,08986	0,000178	0,492975
Jiný typ vzdělání	1,006237	0,06485	0,000129	0,355755

$$TK = 3,404336$$

$$KH = 7,81473$$

$$TK < KH$$

U testování této hypotézy vyšlo $TK < KH$. Podle pravidel tedy nemůže dojít k zamítnutí nulové hypotézy H_0 . Jinými slovy došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijmutí nulové hypotézy H_0 . Mezi vzděláním rodičů a věkem, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství, neexistuje statisticky významný rozdíl. **Proto nemůže být hypotéza č.2 potvrzena – hypotéza je tedy vyvrácena.**

H3: Studenti, kteří mají špatný nebo žádný vztah se svým otcem, chtějí vstoupit do manželství méně často než ti studenti, kteří mají se svým otcem dobrý vztah.

H_0 : Vztah s otcem neovlivňuje to, zda chtějí studenti vstoupit do manželství.

H_1 : Vztah s otcem má vliv na to, zda chtějí studenti vstoupit do manželství.

EMPIRICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Pozitivní vztah	123	14	6	143
Negativní vztah	25	3	3	31
CELKEM	148	17	9	174

Pro testování této hypotézy jsem se rozhodla sloučit několik odpovědí dohromady. U vztahu s otcem jsem sloučila odpovědi *výborný*, *velmi dobrý* a *dobrý* a tyto odpovědi jsem označila jako pozitivní vztah. Poté jsem sloučila odpovědi *špatný*, *velmi špatný* a také *žádný* a tyto odpovědi jsem označila jako negativní vztah. V ověřování této hypotézy jsem vynechala respondenty, kteří již otce nemají. Dále jsem sloučila odpovědi týkající se otázky, zda studenti chtějí vstoupit do manželství. V tomto případě jsem sloučila odpověď *určitě ano* a *spíše ano*, dále odpovědi *určitě ne* a *spíše ne*. Vynechala jsem odpověď *již jsem ženatý/vdaná*, protože tuto odpověď nezvolil žádný z respondentů.

TEORETICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Pozitivní vztah	121,6322	13,9713	7,396552	143
Negativní vztah	26,36782	3,02874	1,603448	31
CELKEM	148	17	9	174

TESTOVÉ KRITÉRIUM			
	Ano	Ne	Nevím
Pozitivní vztah	0,006192	0,0159	0,108673
Negativní vztah	0,028562	0,07333	0,501298

I přesto, že jsem některé odpovědi sloučila dohromady, vznikl problém s hodnotami v kontingenční tabulce. Více jak 20 % buněk totiž obsahuje hodnotu nižší než 5. Z tohoto důvodu jsem při počítání testového kritéria TK použila vzorec $TK = \sum \frac{(|emp - teor| - 0,5)^2}{teor}$.

TK = 0,7339477

KH = 5,99147

TK < KH

U testování této hypotézy vyšlo $TK < KH$. Nemůže tedy dojít k zamítnutí nulové hypotézy H_0 . A proto došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijmutí nulové hypotézy H_0 . Mezi vztahem k otci a skutečností, zda chtějí studenti vstoupit do manželství, neexistuje statisticky významný rozdíl. **Proto nemůže být hypotéza č. 3 potvrzena, a je tedy vyvrácena.**

H4: Studenti, kteří stále bydlí s rodiči nebo jiným rodinným příslušníkem, chtějí vstoupit do manželství později než ti studenti, kteří se již osamostatnili.

H_0 : Momentální místo bydliště nemá vliv na věk, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství.

H_1 : Momentální místo bydliště má vliv na věk, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství.

EMPIRICKÁ ČETNOST					
	19 - 24	25 - 30	31 - 35	Nevím	CELKEM
U rodiny	13	59	8	10	90
Samostatně	13	53	4	7	77
CELKEM	26	112	12	17	167

Při ověřování této hypotézy jsem aktuální bydliště studentů rozdělila do dvou kategorií. První kategorii jsem nazvala u rodiny – *u rodičů, u prarodičů a u jiných příbuzných*. Druhou kategorii jsem nazvala samostatně – *s přítelem/přítelkyní, se spolubydlicím, převážně na koleji a sám/sama*. U věku, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství, jsem vynechala několik odpovědí, a to z toho důvodu, že tyto odpovědi nezvolil žádný z respondentů. Pokud bych tyto odpovědi zahrnuje do ověřování, vznikl by v kontingenční tabulce problém, kdy by ve více jak 20 % buněk byla hodnota nižší než 5. Právě z tohoto důvodu jsem vynechala odpovědi *16 – 18 let, 36 let a více*. Do ověřování této hypotézy jsem zařadila pouze ty respondenty, kteří do manželství vstoupit chtějí.

TEORETICKÁ ČETNOST					
	19 - 24	25 - 30	31 - 35	Nevím	CELKEM
U rodiny	14,01198	60,3593	6,467066	9,161677	90
Samostatně	11,98802	51,6407	5,532934	7,838323	77
CELKEM	26	112	12	17	167

TESTOVÉ KRITÉRIUM				
	19 - 24	25 - 30	31 - 35	Nevím
U rodiny	0,073087	0,03061	0,363362	0,076709
Samostatně	0,085427	0,03578	0,424709	0,08966

$$TK = 1,17934414$$

$$KH = 7,8147$$

$$TK < KH$$

U této hypotézy vyšlo $TK < KH$. Podle pravidel tedy nemůže dojít k zamítnutí nulové hypotézy H_0 . Z tohoto důvodu došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijmutí nulové hypotézy H_0 . Mezi tím, zda se studenti již osamostatnili nebo stále bydlí u rodičů nebo jiných rodinných příslušníků a tím, v kolika letech chtějí studenti vstoupit do manželství, neexistuje statisticky významný rozdíl. **Hypotéza č. 4 nemůže být z tohoto důvodu potvrzena, a je tedy vyvrácena.**

H5: Studenti z rozvedených rodin, jejichž rodiče spolu mají dobrý vztah, chtějí vstoupit do manželství častěji než ti studenti, jejichž rodiče spolu mají špatný nebo žádný vztah.

H_0 : Vztah rodičů po rozvodu nemá vliv na to, zda chtějí studenti vstoupit do manželství.

H_1 : Vztah rodičů po rozvodu má vliv na to, zda chtějí studenti vstoupit do manželství.

EMPIRICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Pozitivní vztah	19	2	0	21
Negativní vztah	23	6	1	30
CELKEM	42	8	1	51

Pro testování hypotézy č. 5 jsem se rozhodla sloučit několik odpovědí dohromady. U vztahu rodičů jsem sloučila odpovědi *výborný*, *velmi dobrý* a *dobrá* a tyto odpovědi jsem nazvala jako pozitivní vztah. Poté jsem sloučila odpovědi *špatný*, *velmi špatný* a *žádný* a tyto odpovědi jsem nazvala jako negativní vztah. Dále jsem sloučila odpovědi týkající se toho, zda studenti chtějí vstoupit do manželství. V tomto případě jsem sloučila odpověď *určitě ano* a *spíše ano*, dále odpovědi *určitě ne* a *spíše ne*. Vynechala jsem odpověď *již jsem ženatý/vdaná*, protože tuto odpověď nezvolil žádný z respondentů.

Do testování této hypotézy byly zařazeni pouze respondenti z rozvedených rodin. Z těchto respondentů jsem ještě dále vynechala respondenty, kteří již otce nebo matku nemají.

TEORETICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Pozitivní vztah	17,29412	3,29412	0,411765	21
Negativní vztah	24,70588	4,70588	0,588235	30
CELKEM	42	8	1	51

TESTOVÉ KRITÉRIUM			
	Ano	Ne	Nevím
Pozitivní vztah	0,084084	0,19144	0,018908
Negativní vztah	0,058859	0,13401	0,013235

I přesto, že jsem některé odpovědi sloučila dohromady, vznikl problém s hodnotami v kontingenční tabulce. Více jak 20 % buněk obsahuje hodnotu nižší než 5. Z tohoto důvodu jsem při počítání testového kritéria TK použila vzorec $TK = \sum \frac{(|emp - teor| - 0,5)^2}{teor}$.

$$TK = 0,50053146$$

$$KH = 5,99147$$

$$TK < KH$$

U této hypotézy vyšlo $TK < KH$. Podle pravidel tedy není možné zamítnout nulovou hypotézu H_0 . Proto došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijmutí nulové hypotézy H_0 . Mezi tím, jaký vztah mají mezi sebou rodiče studentů po rozvodu a tím, zda chtějí studenti vstoupit do manželství, neexistuje statisticky významný rozdíl. **Hypotéza č. 5 tedy nemůže být potvrzena, jinými slovy je vyvrácena.**

H6: Studenti, kteří vyrůstali v manželské rodině si častěji myslí, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství než ti studenti, kteří vyrůstali v jiném typu rodiny.

H_0 : Typ původní rodiny studenta nemá vliv na to, zda si myslí, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství.

H_1 : Typ původní rodiny studenta má vliv na to, zda si myslí, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství.

EMPIRICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Manželská rodina	85	18	39	142
Jiný typ rodiny	16	9	12	37
CELKEM	101	27	51	179

Pro účel testování této hypotézy jsem typ rodiny, ve které respondenti vyrůstali rozdělila do dvou kategorií. A to na manželskou rodinu a všechny ostatní rodiny jsem označila jako jiný typ rodiny.

TEORETICKÁ ČETNOST				
	Ano	Ne	Nevím	CELKEM
Manželská rodina	80,12291	21,419	40,4581	142
Jiný typ rodiny	20,87709	5,58101	10,5419	37
CELKEM	101	27	51	179

TESTOVÉ KRITÉRIUM			
	Ano	Ne	Nevím
Manželská rodina	0,29687	0,54575	0,05255
Jiný typ rodiny	1,139337	2,09452	0,201677

$$TK = 4,33070757$$

$$KH = 5,99147$$

$$TK < KH$$

U testování této hypotézy vyšlo $TK < KH$. Nemůže tedy dojít k zamítnutí nulové hypotézy H_0 . Proto došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijmutí nulové hypotézy H_0 . Mezi typem rodiny (respektive mezi tím, zda student vyrůstal v manželské rodině nebo v jiném typu rodiny) a názorem studentů, zda je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství, neexistuje statisticky významný rozdíl. **Proto nemůže být hypotéza č.6 potvrzena a je tedy vyvrácena.**

5.9. Závěr praktické části

Praktická část byla realizována pomocí kvantitativního výzkumu, konkrétně pomocí dotazníkového šetření. Z důvodu epidemiologické situace měl dotazník pouze elektronickou podobu a byl vytvořen pomocí Formuláře Google. Sběr dat probíhal od ledna 2021 do února 2021. Dotazník byl sdílen především na sociálních sítích, a to prostřednictvím skupin určených pro studenty. Respondenty výzkumu byli studenti vysokých škol. Celkově jsem vyhodnocovala data od 179 respondentů.

Cílem praktické části bylo zjistit, zda původní rodina, ve které dotazovaní respondenti vyrůstali, ovlivňuje jejich pohled na manželství a rodinu. Cílem bylo tedy zjistit, zda pohled vysokoškolských studentů na manželství a také na rodinu ovlivňuje například to, že se jejich rodiče rozvedli, že mají špatný vztah s otcem, že vyrůstali v neúplné rodině atd. Mezi dílčí cíle pak patřilo například zjistit, zda respondenti plánují v životě vstoupit do manželství a založit rodinu, kolik dětí chtějí a v jakém věku, jaký věk považují za ideální pro vstup do manželství a pořízení prvního dítěte atd.

Pro účel výzkumu jsem si stanovila celkem 6 hypotéz, které jsem poté pomocí získaných dat statisticky ověřovala. Při ověřování došlo buď k potvrzení nebo naopak vyvrácení jednotlivých hypotéz. Pro ověřování hypotéz jsem použila chí-kvadrát test a k tomu jsem použila kontingenční tabulky. Po vyhodnocení všech dat a statistickém ověření jednotlivých hypotéz došlo k vyvrácení všech 6 hypotéz.

První hypotéza se zabývá rozvodem rodičů studentů a tím, zda tito studenti chtějí ve svém životě vstoupit do manželství. Hypotéza předpokládá, že ti studenti, jejichž rodiče se rozvedli, chtějí vstoupit do manželství méně často než ti studenti, jejichž rodiče se nerozvedli nebo se nikdy nevzali. Pro ověření této hypotézy jsem u otázky, zda se rodiče rozvedli vytvořila 2 kategorie. V první kategorii jsou studenti, jejichž rodiče se rozvedli a v druhé kategorii studenti, jejichž rodiče se nerozvedli nebo se dokonce nikdy nevzali. U otázky, zda studenti ve svém životě chtějí vstoupit do manželství jsem sloučila několik odpovědí dohromady. Konkrétně se jedná o odpovědi *určitě ano* a *spíše ano* a dále odpovědi *určitě ne* a *spíše ne*. Nebrala jsem v úvahu odpověď *již jsem ženatý/vdaná* a to z toho důvodu, že tuto odpověď ne zvolil žádný z respondentů. U této hypotézy došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijmutí nulové hypotézy H_0 . Mezi rozvodem rodičů a tím, zda chtějí studenti vstoupit do manželství neexistuje statisticky významný rozdíl. První hypotéza byla tedy vyvrácena.

Hypotéza č. 2 se zabývá vlivem nejvyššího dokončeného vzdělání rodičů na věk, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství. Konkrétně hypotéza předpokládá, že ti studenti,

jejichž alespoň jeden rodič má vysokoškolské vzdělání, chtějí vstoupit do manželství později než ti studenti, jejichž rodiče mají nižší stupeň vzdělání. Při ověřování této hypotézy jsem použila data pouze od těch studentů, kteří do manželství vstoupit chtějí. Dále jsem také 2 odpovědi na otázku, v kolika letech chtějí studenti vstoupit do manželství vynechala, a to z důvodu jejich nulového zastoupení. Konkrétně se jedná o odpověď *16 až 18 let a 36 let a více*. Při ověřování této hypotézy došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijmutí hypotézy nulové H_0 . Celkově byla tedy hypotéza č. 2 vyvrácena. Nejvyšší dokončené vzdělání rodičů tedy nemá vliv na věk, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství.

Třetí hypotéza se věnuje vztahu studentů s jejich otcem a vlivu tohoto vztahu na to, zda chtějí studenti vstoupit do manželství. Hypotéza předpokládá, že ti studenti, kteří mají se svým otcem špatný nebo dokonce žádný vztah, chtějí do manželství vstoupit méně často než ti studenti, kteří mají se svým otcem dobrý vztah. Pro účel testování této hypotézy jsem sloučila několik odpovědí dohromady. U vztahu studentů s jejich otcem jsem sloučila odpovědi *výborný, velmi dobrý a dobrý* a tyto odpovědi jsem dala do kategorie pozitivní vztah. Poté jsem sloučila odpovědi *špatný, velmi špatný* a také *žádný* a ty jsem dala do kategorie negativní vztah. Dále jsem sloučila odpovědi týkající se otázky, zda studenti chtějí vstoupit do manželství. V tomto případě jsem sloučila odpověď *určitě ano* a *spíše ano* a také odpovědi *určitě ne* a *spíše ne*. Dále jsem vynechala odpověď *již jsem ženatý/vdaná*, a to z důvodu nulového výskytu. V ověřování této hypotézy jsem vynechala respondenty, kteří otce již nemají. U této hypotézy došlo k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijetí nulové hypotézy H_0 . Třetí hypotéza byla tedy vyvrácena. Nepotvrdilo se, že by vztah studentů s jejich otcem měl vliv na to, zda tito studenti chtějí nebo nechtějí vstoupit do manželství.

Čtvrtá hypotéza se týká aktuálního bydliště studentů a toho, zda má toto bydliště vliv na věk, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství. Tato hypotéza předpokládá, že ti studenti, kteří stále bydlí u rodičů nebo jiných rodinných příslušníků, chtějí vstoupit do manželství později než ti studenti, kteří se již osamostatnili. Při ověřování této hypotézy jsem aktuální bydliště studentů rozdělila do dvou kategorií. Do první kategorie, jsem zařadila ty studenti, kteří odpověděli, že bydlí *u rodičů, u prarodičů a u jiných příbuzných*. Do druhé kategorie, jsem poté zařadila ty studenti, kteří odpověděli, že bydlí *s přítelem/přítelkyní, se spolubydlicím, převážně na koleji a sám/sama*. U věku, ve kterém chtějí studenti vstoupit do manželství, jsem se rozhodla několik odpovědí vynechat. Konkrétně jsem vynechala odpovědi *16 – 18 let, 36 let a více*, a to z důvodu jejich nulového výskytu. Do ověřování této hypotézy jsem zařadila pouze ty respondenty, kteří do manželství vstoupit chtějí. U této hypotézy došlo opět k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijetí nulové hypotézy H_0 . Čtvrtá hypotéza byla tedy opět

vyvrácena. Aktuální bydliště studentů tedy nemá vliv na to, v jakém věku chtějí studenti do manželství vstoupit.

Hypotéza č. 5 se zabývá studenty z rozvedených rodin, vztahem rodičů těchto studentů a vlivu tohoto vztahu na to, zda chtějí studenti vstoupit do manželství. Hypotéza předpokládá, že studenti z rozvedených rodin, jejichž rodiče spolu mají dobrý vztah, chtějí vstoupit do manželství častěji než ti studenti, jejichž rodiče spolu mají špatný nebo dokonce žádný vztah. Pro účel ověření této hypotézy jsem sloučila několik odpovědí dohromady. U vztahu rodičů jsem sloučila odpovědi *výborný*, *velmi dobrý* a *dobrý* a označila je jako pozitivní vztah. Odpovědi *špatný*, *velmi špatný* a *žádný* jsem nazvala jako negativní vztah. Dále jsem sloučila odpovědi týkající se toho, zda studenti chtějí vstoupit do manželství. Zde jsem sloučila odpověď *určitě ano* a *spíše ano* a také odpovědi *určitě ne* a *spíše ne*. Vynechala jsem odpověď *již jsem ženatý/vdaná*, z důvodu nulového výskytu. Do testování této hypotézy byly zařazeni pouze respondenti z rozvedených rodin. A z nich jsem ještě vynechala respondenty, kteří již otce nebo matku nemají. U této hypotézy došlo také k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijetí nulové hypotézy H_0 . Pátá hypotéza byla tedy také vyvrácena. U studentů z rozvedených rodin tedy vztah rodičů nemá vliv na to, zda tito studenti chtějí vstoupit do manželství.

Hypotéza č. 6 se týká názoru studentů na to, zda je podle nich pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství. Tato hypotéza předpokládá, že ti studenti, kteří vyrůstali v manželské rodině, si častěji myslí, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství než ti studenti, kteří vyrůstali v jiném typu rodiny. Pro účel ověření této hypotézy jsem typ rodiny, ve které studenti vyrůstali rozdělila do dvou kategorií. A to na manželskou rodinu a všechny ostatní typy rodin jsem označila jako jiný typ rodiny. U této hypotézy došlo opět k zamítnutí alternativní hypotézy H_1 a přijetí nulové hypotézy H_0 . Z tohoto důvodu je hypotéza č. 6 vyvrácena. Typ rodiny, respektive to, zda studenti vyrůstali v manželské rodině nebo v jiném typu rodiny, nemá vliv na názor studentů na to, zda je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství.

I přesto, že se žádná ze stanovených hypotéz nepotvrdila, z výzkumu vzešlo hned několik velmi zajímavých poznatků. Pro mě osobně je velice příjemným zjištěním, že 85 % studentů chce ve svém životě dítě nebo děti a jako nejčastější počet chtěných dětí uvádějí 2 děti. Co se týká rozdílu mezi ideálním věkem pro pořízení prvního dítěte a skutečným věkem, ve kterém chtějí studenti děti, tak 79 % studentů uvedlo jako ideální věk 25 až 30 let a 70 % studentů uvedlo stejný věk jako odpověď na otázku, kdy oni sami chtějí své první dítě.

Další část výzkumu se týkala otázek ohledně manželství. I přesto, že manželství u nás nemá již tak pevné postavení, jako tomu bylo dříve, tak 84 % studentů chce ve svém životě vstoupit do manželství. Zajímavé zjištění také přinesla otázka, jaké jsou důvody toho, že

studenti ve svém životě do manželství vstoupit nechtějí. Nejvíce studenti uváděli jako důvod to, že jim to přijde zbytečné, že nevěří v instituci manželství nebo že ještě nenašli vhodného partnera. Zajímavý je také vztah mezi ideálním věkem pro vstup do manželství a reálným věkem, ve kterém chtějí studenti do manželství vstoupit. Nejvíce studentů uvedlo jako ideální věk pro vstup do manželství 25 až 30 let, konkrétně se jedná o 64 % studentů. Jako reálný věk, ve kterém by chtěli studenti do manželství vstoupit uvedlo věk 25 až 30 let 63 % studentů. Tento věk, tedy 25 až 30 let, se shoduje s věkem, kdy nejvíce studentů chce své první dítě.

Poslední otázka dotazníku je poté věnována tomu, co pro studenty manželství znamená. Zde nejvíce studentů uvedlo, že pro ně manželství znamená projev náklonosti a lásky, stabilní zázemí a také jistotu. Dá se tedy říci, že studenti vnímají manželství spíše pozitivně než negativně.

Celý výzkum vnímám velmi pozitivně a myslím si, že byl výzkum úspěšný. A to i přesto, že se ani jedna ze stanovených hypotéz nepotvrdila. Tato skutečnost mě do určité míry překvapila a zároveň mě donutila k tomu, abych přehodnotila svůj názor na tuto problematiku. Nakonec jsem došla k názoru, že je ve skutečnosti dobře, že nás podoba naší původní rodiny neovlivňuje takovým způsobem, jakým jsem se původně domnívala. Pro mě osobně se staly výsledky výzkumu pozitivním zjištěním.

Výzkum hodnotím jako úspěšný také z toho důvodu, že byly naplněny cíle výzkumu a také došlo k verifikaci hypotéz a to i přesto, že se žádná z nich nepotvrdila. Myslím si, že celý výzkum přinesl zajímavé poznatky týkající se pohledu studentů vysokých škol na manželství a na rodinu. A především toho, zda má podoba původní rodiny na tento pohled nějaký vliv. Bylo by velmi zajímavé výzkum rozšířit na větší vzorek respondentů, popřípadě porovnat například výsledky mezi studenty vysokých škol a již zaměstnanými jedinci ve stejném věku.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se věnuje tématu původní rodina a její vliv na pohled studentů vysokých škol na manželství a také na rodinu. Cílem práce je jednak uvést do problematiky, zmapovat současnou situaci a také dosavadní provedené výzkumy, které se tímto tématem zabývají, ale především zjistit, zda má opravdu původní rodina vliv na pohled vysokoškolských studentů na manželství a na rodinu. Celá práce je tak rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a část praktickou.

Teoretická část je rozdělena celkem do čtyř kapitol. První kapitola se věnuje pojmu manželství a jeho funkcím. V této kapitole se také věnuji nejčastějšímu způsobu ukončení manželství, kterým je rozvod. Druhá kapitola se poté zabývá tzv. alternativními formami soužití. Konkrétně se jedná o singles, nesezdaná soužití a v posledních letech také stále častěji diskutované registrované partnerství. Třetí kapitola se věnuje rodině. Tato kapitola vysvětluje pojem rodina, popisuje jednotlivé funkce rodiny a v závěru také řeší otázku úplnosti rodiny. Poslední, tedy čtvrtá kapitola, se zabývá třemi sociodemografickými údaji. Jedná se o sňatečnost, porodnost a také rozvodovost. V této kapitole je také popsán vývoj těchto údajů v průběhu let.

Praktická část práce je tvořena kvantitativním výzkumem, který byl proveden pomocí dotazníkového šetření. Toto dotazníkové šetření bylo provedeno mezi studenty vysokých škol. Výzkumu se zúčastnili studenti od 19 do 27 let. Cílem praktické části bylo zjistit, zda má původní rodina vliv na pohled studentů vysokých škol na manželství a také na rodinu. Celkově jsem vyhodnocovala data od 179 respondentů.

Po sběru dat došlo k interpretaci získaných dat a především došlo ke statistickému ověření šesti stanovených hypotéz. Po tomto statistickém ověření hypotéz nakonec došlo k zamítnutí všech šesti hypotéz, ani jedna hypotéza se tedy nepotvrdila. Což ale podle mého názoru neznačí, že by byl výzkum neúspěšný. Značí to pouze to, že původní rodina neovlivňuje pohled vysokoškolských studentů na manželství a na rodinu takovým způsobem, jakým jsem se původně domnívala.

Celý výzkum přinesl jak očekávané výsledky, tak ale také pro mě velice zajímavá zjištění. Například pro mě nebylo žádným překvapením, že 50 % respondentů stále bydlí s rodiči nebo že 74 % respondentů vyrůstalo v úplné manželské rodině. Co mě osobně ale velmi překvapilo, bylo to, že 18 % respondentů má špatný nebo dokonce žádný vztah se svým otcem. Celkově z výzkumu vyplynulo, že respondenti mají obecně mnohem lepší vztah s matkou než s otcem. Velmi příjemným zjištěním bylo například to, že 84 % respondentů chce se svým životě vstoupit do manželství a 85 % respondentů chce ve svém životě dítě nebo děti. Tato skutečnost

značí, že manželství a rodina má v naší společnosti stále silné zastoupení, tedy alespoň v případě studentů vysokých škol.

Výsledky tohoto výzkumu mohou jednak sloužit jako přehled dané problematiky, ale také jako podklad pro další výzkumy na stejné nebo podobné téma. Myslím si, že by například bylo zajímavé výzkum zopakovat, ale tentokrát na jiném vzorku respondentů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Česko v datech, 2016. *O rozvodech v Česku*. [online]. [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <https://www.ceskovdatech.cz/clanek/38-ne-vsechno-se-paruje-aneb-o-rozvodech-v-cesku/>

Český statistický úřad, 2021. *Aktuální populační vývoj v kostce*. [online]. [cit. 2021-2-3]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/aktualni-populacni-vyvoj-v-kostce>

Český statistický úřad, 2020. *Vývoj sňatečnosti v České republice - 2001-2019*. [online]. [cit. 2020-12-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-snatecnosti-v-ceske-republice-2019>

ČERMÁKOVÁ, Marie, 2000. *Proměny současné české rodiny: (rodina - gender - stratifikace)*. Praha: Sociologické nakladatelství. Studie, sv. 28. ISBN 80-85850-93-1.

FIALOVÁ, Ludmila, 2000. *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství*. Praha: Sociologické nakladatelství. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-85850-87-7.

GAVORA, Peter, 2010. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JŮVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-185-0.

HASMANOVÁ MARHÁNKOVÁ, Jaroslava, Martin KREIDL a Barbora HUBATKOVÁ, 2012. *Proměny partnerství: životní dráhy a partnerství v české společnosti*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-142-8.

HORSKÁ, Eliška a Lenka LACINOVÁ, 2015. Postoje k rozvodu u mladých dospělých: souvislost s rodičovským konfliktem, kooperací a vztahem k otci. In: *ResearchGate* [online]. [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Lenka_Lacinova2/publication/279442057_POSTOJE_K_ROZVODU_U_MLADYCH_DOSPELYCH_SOUVISLOST_S_RODICOVSKYM_KONFLIKTEM_KOOPERACI_A_VZTAHEM_K_OTCI_Young_adults'_attitudes_toward_divorce_The_relationship_with_parental_conflict_cooperation_and_fath/links/559275a008ae15962d8e6e48.pdf

JANDOUREK, Jan, 2001. *Sociologický slovník*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-535-0.

KOCOURKOVÁ, Jiřina a Ladislav RABUŠIC, ed., 2006. *Sňatek a rodina: zájem soukromý nebo veřejný?: proměny reprodukčního chování a možnosti rodinné politiky z hlediska postojů české veřejnosti*. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra demografie a geodemografie. ISBN 80-86561-93-3.

KRAUS, Blahoslav, 2008. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-383-3.

KUCHAŘOVÁ, Věra, Jana BARVÍKOVÁ, Sylva HÖHNE, Kristýna JANUROVÁ, Olga NEŠPOROVÁ, Jana PALONCYOVÁ, Kamila SVOBODOVÁ a Lucie VIDOVIČOVÁ, 2019. *Česká rodina na počátku 21. století: životní podmínky, vztahy a potřeby*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) v koedici s Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7416-333-3.

MATOUŠEK, Oldřich, 1993. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. Praha: Sociologické nakladatelství. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-901424-7-8.

MOŽNÝ, Ivo, 2006. *Rodina a společnost*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Sociologické nakladatelství. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-58-X.

Občanský zákoník č. 89/2012 Sb., Rodinné právo. [online]. [cit. 2020-11-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

PALONCYOVÁ, Jana, 2002. *Rodinné chování mladé generace: závěrečná zpráva z "Biografického výzkumu mladé generace 2002"* [online]. VÚPSV [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: http://dspace.soc.cas.cz/bitstream/handle/123456789/2447/OM3_VUPSV00005.pdf?sequence=1

PLAŇAVA, Ivo, 2000. *Manželství a rodiny: struktura, dynamika, komunikace*. Brno: Doplněk. ISBN 80-7239-039-2.

RABUŠIC, Ladislav, 2001. *Kde ty všechny děti jsou?: porodnost v sociologické perspektivě*. Praha: Sociologické nakladatelství. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-01-6.

SEIDL, Jan, 2012. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host. ISBN 978-80-7294-585-6.

SCHAEFFER, Edith, 1995. *Co je rodina?*. Přeložil Eva HOZNAUEROVÁ. Praha: Návrat domů. ISBN 80-85495-41-4.

Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2020. *Známé neznámé registrované partnerství: statistiky RP v Česku po 14 letech*. [online]. [cit. 2020-12-20]. Dostupné z: <https://www.soc.cas.cz/aktualita/zname-nezname-registrovane-partnerstvi-statistiky-rp-v-cesku-po-14-letech>

TOMÁŠEK, Marcel, 2003. Singles ve světle měnících se typologií a definic: K aktuálně probíhajícímu výzkumu. In *Modernizace a česká rodina*. Brno: Barrister & Principal, s. 225-232. ISBN 80-86598-61-6.

Your Europe, 2020. *Registrovaná partnerství*. [online]. [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: https://europa.eu/youreurope/citizens/family/couple/registered-partners/index_cs.htm

Zákon č. 115/2006 Sb., Zákon o registrovaném partnerství. [online]. [cit. 2020-11-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Dotazník

Vážení respondenti,

mé jméno je Sabina Kristlová a jsem studentkou Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, oboru Humanitní studia. V rámci své bakalářské práce s názvem „Původní rodina a pohled vysokoškolských studentů na manželství“, bych Vás chtěla požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Jedná se o anonymní dotazník, jehož výsledky budou použity pouze pro účely mé bakalářské práce. Dotazník je určený pouze pro studenty vysokých škol.

Předem děkuji za pravdivé vyplnění dotazníku

Obecné informace

1) Jste...

- ☐ Žena
- ☐ Muž

2) Kolik je Vám let?

3) Studujete na VŠ?

- ☐ Ano
- ☐ Ne

4) Kde momentálně bydlíte?

- ☐ U rodičů
- ☐ S přítelem/přítelkyní
- ☐ Se spolubydlícím
- ☐ U prarodičů
- ☐ U jiných příbuzných
- ☐ Převážně na koleji
- ☐ Sám/sama
- ☐ Jiné.....

Rodina

5) V jaké rodině jste vyrůstal/la?

- ☐ V úplné manželské rodině (2 biologičtí rodiče)
- ☐ V úplné manželské rodině (1 nevlastní rodič)
- ☐ V úplné nemanželské rodině (2 biologičtí rodiče)
- ☐ V úplné nemanželské rodině (1 nevlastní rodič)
- ☐ V neúplné rodině (1 rodič)
- ☐ U prarodičů
- ☐ U jiných příbuzných
- ☐ V osvojené péči
- ☐ V pěstounské péči
- ☐ Jiné.....

6) Jsou Vaši rodiče rozvedení?

- ☐ Ano
- ☐ Ne
- ☐ Nikdy se nevzali
- ☐ Jiné.....

7) Kolik máte sourozenců?

- ☐ 0
- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ Více jak 4

8) Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání matky?

- ☐ Základní
- ☐ Střední bez vyučení
- ☐ Střední s vyučením
- ☐ Střední s maturitou
- ☐ Vyšší odborné

- Vysokoškolské
- Jiné.....

9) Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání otce?

- Základní
- Střední bez vyučení
- Střední s vyučením
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské
- Jiné.....

10) Jaký máte v současnosti vztah s matkou?

- Výborný
- Velmi dobrý
- Dobrý
- Špatný
- Velmi špatný
- Žádný (nestýkáme se)
- Nemám matku

11) Jaký máte v současnosti vztah s otcem?

- Výborný
- Velmi dobrý
- Dobrý
- Špatný
- Velmi špatný
- Žádný (nestýkáme se)
- Nemám otce

12) Jaký mají Vaši rodiče vztah mezi sebou?

- Výborný
- Velmi dobrý
- Dobrý

- Špatný
- Velmi špatný
- Žádný (nestýkají se)
- Jiné.....

Děti

13) Chcete někdy ve svém životě dítě/děti?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Určitě ne
- Spíše ne
- Ještě nevím
- Již dítě/děti mám

(pokud jste odpověděl/a, že děti chcete – přejděte na otázku č. 15)

14) Jaké jsou Vaše důvody toho, že v životě nechcete dítě/děti?

(možnost více odpovědí)

- ☐ Partner/a nechce
- ☐ Já nechci
- ☐ Chci být nezávislý/á
- ☐ Chci budovat kariéru
- ☐ Chci cestovat
- ☐ Chci se bavit
- ☐ Nechci mít závazky
- ☐ Z finančních důvodů
- ☐ Nemám rád/a děti
- ☐ Ze zdravotních důvodů
- ☐ Jiné.....

15) Kolik byste chtěl/a v životě dětí?

- 0
- 1
- 2

- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ Více jak 4

16) Jaký je podle Vás ideální věk pro pořízení prvního dítěte?

- ☐ 15 – 18
- ☐ 19 – 24
- ☐ 25 – 30
- ☐ 31 – 35
- ☐ 36 +
- ☐ Nevím

17) V kolika letech byste chtěl/a mít své první dítě?

- ☐ Nechci děti
- ☐ 15 – 18
- ☐ 19 – 24
- ☐ 25 – 30
- ☐ 31 – 35
- ☐ 36 +
- ☐ Nevím

18) Myslíte si, že je pro dítě lepší, pokud se narodí do manželství?

- ☐ Ano
- ☐ Ne
- ☐ Nevím

Manželství

19) Chcete se někdy v životě oženit/vdát?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Určitě ne
- ☐ Spíše ne
- ☐ Ještě nevím
- ☐ Již jsem ženatý/vdaná

(pokud jste odpověděl/a, že se oženit/vdát chcete – vynechte otázku č. 21)

20) Jste momentálně...

- ☐ Ženatý/vdaná
- ☐ Zadaný/á
- ☐ Nezadaný/á

21) Pokud se v životě nechcete oženit/vdát, jaké k tomu máte důvody?

(možnost více odpovědí)

- ☐ Zatím jsem nenašel/a vhodného partnera/partnerku
- ☐ Partner/partnerka nechce
- ☐ Já nechci
- ☐ Nedostatek financí
- ☐ Chci být nezávislý/á
- ☐ Chci studovat
- ☐ Chci budovat kariéru
- ☐ Chci cestovat
- ☐ Přijde mi to zbytečné
- ☐ Nevěřím v instituci manželství
- ☐ Většina manželství končí rozvodem
- ☐ Jiné.....

22) Jaký je podle Vás ideální věk pro vstup do manželství?

- ☐ 16 – 18
- ☐ 19 – 24

- 25 – 30
- 31 – 35
- 36 +
- Nevím

23) V kolika letech byste chtěl/a vstoupit do manželství?

- Nechci vstoupit do manželství
- 16 – 18
- 19 – 24
- 25 – 30
- 31 – 35
- 36 +
- Nevím

24) Co pro Vás znamená manželství?

(možnost více odpovědí)

- ☐ Projev náklonnosti a lásky
- ☐ Stabilní zázemí
- ☐ Jistotu
- ☐ Předstupeň před založením rodiny
- ☐ Zastaralou instituci
- ☐ Úřední dokument
- ☐ Ztrátu svobody
- ☐ Jiné.....